

JAARVERSLAG 2008

JAARVERSLAG
2008

INHOUDSOPGAVE

Deel 1: Het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs	1. Oprichting		8
	2. Taken		8
	3. Missie		9
	4. Organisatiestructuur		11
	1. Infrastructuurdossiers, de reguliere subsidiëring	1.1 Subsidiëringsprocedures	14
		1.2 Wachtlijst	15
		1.3 Principiële akkoorden	17
		1.4 Ontwerpen en gunningen	23
		1.5 Betalingen	23
		1.6 Kredietovereenkomsten	23
Deel 2: AGION en de scholenbouw in 2008		1.7 Commissie van deskundigen	24
	2. Alternatieve financiering: DBFM	2.1 De achtergrond van DBFM	25
		2.2 Het concept	25
		2.3 Specifieke aspecten	26
		2.4 Procedure	26
		2.5 Selectie DBFM-dossiers	27
		2.6 Proefprojecten	28
	3. Streven naar meer kwaliteit in scholenbouw voor Vlaanderen		29
	4. Energiebeleid in de Vlaamse scholen	4.1 REG-investeringen	32
		4.2 E-70 norm	33
Deel 3: Detailinformatie		4.3 Scholen volgens de passiefhuisstandaard	33
		4.4 Protocol tussen AGION, het Gemeenschapsonderwijs en VEA	37
	5. Investeren in hogescholen		38
	6. Samenwerkingsverbanden met andere overheden	6.1 Leningen van het Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen	39
		6.2 Vlaamse Gemeenschapscommissie	40
		6.3 Stadsproject Roeselare	41
		6.4 Financieringsfonds voor schuldafbouw en eenmalige investeringsuitgaven (FFEU)	43
	1. Beheersovereenkomst		46
	2. Organogram		49
	3. Personeelsbestand		50
	4. Statistieken financiën		51
	5. Statistieken leningen		54

WOORD VOORAF

2008 was een boeiend jaar voor AGION. De krijtlijnen voor de toekomst zijn uitgezet. Zowel voor de werking van het agentschap als voor de schoolgebouwen in Vlaanderen.

Met de ondertekening van de beheersovereenkomst 2008-2010 worden de missie en de visie van het agentschap vertaald in strategische en operationele doelstellingen.

Naast onze kerntaak, het subsidiëren van schoolinfrastructuur, kregen we heel wat nieuwe opdrachten toegekend. De verschillende uitdagingen en engagementen hebben we voor u opgelijst in het eerste deel van dit jaarverslag.

Deel 2 van dit jaarverslag schetst de grote contouren van het infrastructuurbeleid van AGION.

In 2006 startte een inhaalbeweging voor scholenbouw. Enerzijds is het reguliere budget voor schoolinfrastructuur aanzienlijk verhoogd. Anderzijds is ook een piste voor alternatieve financiering uitgewerkt, het zogenaamde DBFM-project. Samen met een private partner zal AGION een vennootschap oprichten die zal instaan voor het ontwerp, de bouw, het financieren en het onderhoud van schoolgebouwen voor

een budget van circa 1 miljard euro.

Hoe is het verhoogde budget aangewend? Hoe verloopt het DBFM-project? U kunt het nalezen in dit tweede deel van het activiteitenverslag van AGION.

Ook de lijnen voor 'de scholen van morgen' zijn uitgestippeld. Alle nieuwe scholen moeten sedert 2008 voldoen aan de E-70 norm. Hierdoor kunnen de scholen tot 30% energie besparen.

Binnenkort zullen ook de eerste 'passiefscholen' in Vlaanderen geïmplementeerd worden. Deze scholen gaan nog een stapje verder qua energiebesparing: van E70 naar E55 norm! Passiefscholen zijn zo ontworpen en geïsoleerd dat ze bijna geen verwarming nodig hebben. Dit is de kers op de taart van het energiebeleid voor de Vlaamse scholen. De uitbouw van een duurzaam beleid met maximale aandacht voor energiebesparingen in scholen is immers in vele opzichten belangrijk.

Uit de recentste studie van AGION leren we dat het gebouwenpark voldoet aan de basisvoorwaarden om leerlingen in aanvaardbare omstandigheden les te geven. Een minderheid (ongeveer 10%) voldoet er niet of slechts in zeer geringe mate aan. Van de schoolgebouwen zijn 7% tijdelijke paviljoenen. De kwaliteit van de schoolgebouwen verschilt bovendien grondig volgens onderwijsniveau en onderwijsnet. Infrastructurele problemen komen daarenboven meer voor bij scholen in achtergestelde buurten. De scholenbouwproblematiek is dus complex.

AGION zal het scholenbouwbeleid mee sturen en wil streven naar meer kwaliteit in schoolgebouwen. Schoolgebouwen zijn immers de link, de schakel tussen het onderwijs dat erin plaatsvindt en de bredere omgeving.

Henri Duqué, administrateur-generaal

Een van de krijtlijnen die nu al uitgezet zijnEr zal vanaf volgend jaar meer gestreefd worden naar een echt 'breed' gebruik van schoolinfrastructuur: schoolgebouwen moeten in de toekomst (nog) meer opengesteld worden voor cultuurbeleving, sport, opvang en voor de integratie van schoolgebouwen in een gebouwencomplex of site waar ook andere functies gehuisvest zijn. AGION wil en zal hierin een drijvende kracht zijn.

Tweede krijtlijn: AGION wil vanaf 2010 een andere weg inslaan, meer werken met een lange termijnvisie, een brede kijk, een correcte visie op duurzame schoolgebouwen. Om meer kwalitatieve scholen te kunnen bouwen wil de overheid bij het toekennen van subsidies ijveren

voor een grondige doorlichting van het bestaande schoolgebouw en de opmaak van een langetermijnplanning en gebouwbeheersplan.

Net zoals in het afgelopen werkjaar zal het AGION-team zich ook de volgende jaren blijven inzetten voor een efficiënte administratieve behandeling van subsidieaanvragen en een correcte en tijdige betaling van subsidies. Daarnaast werken we enthousiast verder aan de realisatie van kwaliteitsvolle, duurzame en energiezuinige scholenbouw!

Henri Duqué
Administrateur-generaal

Managementcomité van AGION: André Vanhex, Henri Duqué, Bert Verschuere, Peggy De Tollenaere, Armand Van Malderen, Anne De Meulemeester

HET AGENTSCHAP VOOR INFRASTRUCTUUR IN HET ONDERWIJS

1. OPRICHTING

AGION, voluit Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs is een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Het agentschap is opgericht bij decreet van 7 mei 2004 en heeft een eigen rechtspersoonlijkheid. AGION is operationeel sedert april 2006 en vervangt het vroegere DIGO en IVAH. De voogdijminister is de heer Frank Vandenbroucke, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming.

2. TAKEN

De kerntaak van AGION is het subsidiëren en financieren van de aankoop, de bouw, de modernisering en de eerste uitrusting van schoolgebouwen voor het leerplichtonderwijs en de hogescholen; de zogenaamde reguliere financiering.

Daarnaast speelt AGION een coördinerende rol in de financiering van bouwprojecten door middel van publiek-private samenwerking. Deze vorm van alternatieve financiering kadert in de inhaaloperatie voor scholenbouw en is beter bekend onder de naam DBFM.

Het volledige takenpakket van AGION is vastgelegd in het oprichtingsdecreet van 7 mei 2004.

AGION: jong en dynamisch

3. MISSIE

De missie van het agentschap is de realisatie en ontwikkeling van functionele en duurzame onderwijsinfrastructuur in Vlaanderen, en dit in samenspraak met de gebruikers. Ze moet veilig, comfortabel, milieu- en onderhoudsvriendelijk zijn. Daarnaast moeten ze flexibel te gebruiken zijn en in een open relatie staan met de omringende samenleving. Bovendien moeten ze kostenefficiënt zijn in realisatie en beheer.

De beheersovereenkomst van AGION 2008-2010 somt de strategische doelstellingen op die deze missie mogelijk moeten maken. AGION en Vlaams minister Frank Vandenbroucke ondertekenden de beheersovereenkomst op 3 juli 2008.

Ten eerste streeft AGION een optimaal beheer van de haar toevertrouwde financiële middelen na. Dit impliceert een efficiënte administratieve behandeling van subsidieaanvragen en een correcte en tijdige uitbetaling van subsidies.

Ten tweede wil het agentschap nieuwe engagements ter harte nemen. Concreet gaat het om de uitbouw en het onderhoud van een onderwijsnet-, beleidsdomein- en bestuursniveau-overschrijdende samenwerking. Daarnaast wil AGION een actieve ondersteunende en adviserende rol vertolken voor scholen bij de planning en uitvoering van bouwprojecten. Een andere ambitie van het agentschap is de uitbouw van een regiefunctie in het licht van het opzetten en beheren van alternatieve financieringsvormen. Het DBFM-project is hier een voorbeeld van.

Daarnaast wil AGION haar beleidsondersteunende functie in stand houden en verder ontwikkelen in samenwerking met het departement Onderwijs en Vorming. Een volgende doelstelling heeft betrekking op de uitbouw en het permanent beheren van een schoolgebouwenmonitor om de kwaliteit, het beheer en het gebruik van het schoolgebouwenpark op te volgen.

Een laatste doelstelling bestaat uit het nastreven van een interne, kwaliteitsvolle werking door onder meer aandacht te hebben voor

Het AGIO-team staat steeds voor u klaar!

organisatieontwikkeling, het uitvoeren van klantentevredenheidsmetingen, het ontwikkelen van competenties of het opstellen van een (intern en extern) communicatieplan.

Deze strategische doelstellingen worden verder geconcretiseerd in een aantal operationele doelstellingen en strategische projecten waaraan telkens de nodige prestatie-indicatoren gekoppeld worden. De opvolging van deze prestatie-indicatoren zal deel uitmaken van een intern management informatiesysteem (MIS).

De strategische en operationele doelstellingen vindt u in deel 3.

4. ORGANISATIESTRUCTUUR

Het oprichtingsdecreet en de beheersovereenkomst van AGIO voorzien in een aantal nieuwe opdrachten.

In 2008 is hiervoor een nieuwe organisatiestructuur uitgetekend. De administratie telt momenteel 80 personeelsleden, werkzaam in de verschillende afdelingen.

- De algemene staffunctie verzorgt het secretariaat van de administrateur-generaal, het secretariaat van het college van algemeen directeurs en de communicatie van het agentschap. Ze coördineert specifieke opdrachten en voert algemeen beleidsvoorbereidend werk uit.
- De functie planning en interne controle behelst de strategische en operationele planning, het aansturen van het begrotingsproces en de organisatiebeheersing.
- De entiteit reguliere financiering staat in voor de behandeling van de infrastructuurdossiers van het gesubsidieerd onderwijs en de hogescholen.
- De entiteit DBFM-financiering zal verantwoordelijk zijn voor de

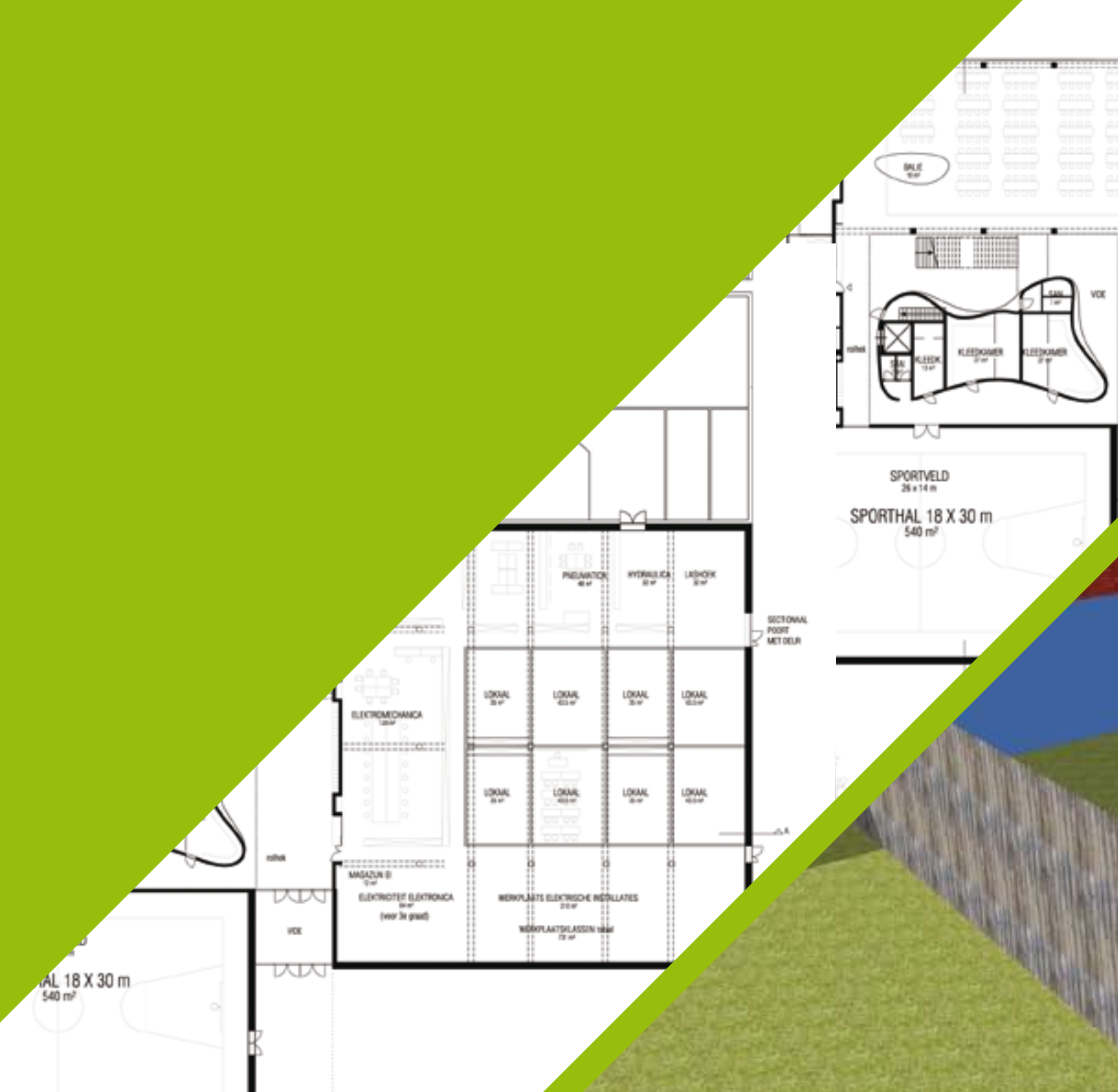
procesadvisering en begeleiding van het DBFM-dossier. Daarnaast zal zij instaan voor de dossierbehandeling van de beschikbaarheidsvergoedingen.

- De entiteit managementondersteuning zorgt voor de personeelszaken, de financiën, logistiek en ICT.
- De entiteit studie en advisering staat in voor oa. kennisopbouw rond schoolinfrastructuur en het sensibiliseren, adviseren en ondersteunen van schoolbesturen op het vlak van onderwijsinfrastructuur.

De heer Henri Duqué leidt het agentschap.

De Inspectie van Financiën en het Rekenhof oefenen toezicht uit op het agentschap.

AGION EN DE SCHOLENBOUW IN 2008

1. INFRASTRUCTUURDOSSIERS, DE REGULIERE SUBSIDIERING

Een inrichtende macht of schoolbestuur van de onderwijsinstellingen, internaten en centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) uit de gesubsidieerde vrije en officiële sector kan voor investeringen in hun onderwijspatrimonium beroep doen op AGION. Het basisonderwijs kan rekenen op 70% subsidies. De andere onderwijsniveaus, CLB's en internaten op 60%. Om zijn opdracht te kunnen vervullen, ontvangt AGION jaarlijks machtigingen¹ van de Vlaamse Regering.

1.1 SUBSIDIERINGSPROCEDURES

AGION verleent subsidies via een aantal procedures:

1. aankoopprocedure
2. gewone procedure
3. gewone procedure met afwijking van de chronologie van de wachtlijst
4. verkorte procedure
5. spoedprocedure
6. procedure "rationeel energiegebruik" (REG)
7. procedure promotiebouw

De aankoopprocedure subsidieert de aankoop van een gebouw en de bijkomende werken die hiermee verband houden. Als het gebouw vroeger geen schoolgebouw was, is het dossier prioritair en doorloopt het de gebruikelijke wachttijd niet. Als het gebouw wél een schoolgebouw was, is de noodzaak voor een prioritaire

behandeling veel minder aanwezig en doorloopt het dossier de gebruikelijke wachttijd.

Een gewone procedure is de standaard subsidiëringsprocedure voor zowel nieuwbouw als verbouwingswerken aan gebouwen en omgeving. De eerste uitrusting, verbonden aan deze werken komt ook voor subsidie in aanmerking. Elke aanvraag voor de gewone procedure wordt ingeschreven op de wachtlijst. De afhandeling van de subsidieaanvragen gebeurt chronologisch, m.a.w. de oudste aanvragen worden eerst ter goedkeuring voorgelegd en nieuwe dossiers worden onderaan de wachtlijst ingeschreven. Na het doorlopen van de wachtlijst volgt de principiële goedkeuring.

In bepaalde gevallen moet het subsidiedossier geen wachttijd doorlopen en wijkt het dus af van de chronologie. Het spreekt voor zich dat dit enkel kan in een aantal gevallen waarbij het aangewezen en/of noodzakelijk is dringend te handelen, zoals:

- brandveiligheid internaten
- werken na brand, waterschade, ...
- stabiliteitswerken
- werken aan hoogspanningscabine
- milieusanering
- sanitair
- dossiers in samenwerking met andere subsidiërende overheden
- aankopen en werken na aankoop
- aankoop materialen
- werken waarbij de inrichtende macht of schoolbestuur minimum de helft van de kostprijs voor haar rekening neemt

Als een aanvraag gebruik kan maken van één van deze uitzonderingsgevallen is het de bedoeling de aanvraag zo spoedig mogelijk

¹ machtigingen: kredieten die in de Vlaamse begroting aan AGION worden toegewezen en waarvoor AGION engagementen voor infrastructuurdossiers mag aangaan.

principeel goed te keuren.

Een verkorte procedure subsidieert enkel verbouwingswerken en uitbreidingswerken met een maximale bruto-oppervlakte van 30m². Deze procedure subsidieert nooit omgevingswerken. De subsidiebele kostprijs mag niet hoger liggen dan het geïndexeerde bedrag van 125 000 euro. Enkel bouwheren uit het gesubsidieerd vrij onderwijs kunnen van deze procedure gebruik maken. Voor deze procedure bedraagt de gemiddelde wachttijd twee maanden.

Een spoedprocedure is een procedure bij hoogdringendheid waarbij de aanvraag enkel kan worden aanvaard wanneer de continuïteit van de school (het verstrekken van onderwijs) in het gedrang komt of onmogelijk wordt door overmacht. Enkel bouwheren uit het gesubsidieerd vrij onderwijs kunnen van deze procedure gebruik maken.

De procedure rationeel energiegebruik (afgekort “REG”) is een specifieke procedure (verwant met de verkorte procedure). De aanvraag bestaat voor het overgrote deel uit energiebesparende investeringen.

1.2. WACHTLIJST

AGIO n schrijft elke subsidieaanvraag, ongeacht de procedure, in op een wachtlijst. Afhankelijk van de gevolgde procedure doorloopt de aanvraag een wachttijd voor de behandeling opstart .

Op 31 december 2008 telt de wachtlijst 1 537 dossiers voor een geraamd bedrag aan subsidies van 1,6 miljard euro.

Een gedetailleerd overzicht van deze wachtlijst volgt hieronder. Deze wachtlijst is opgesplitst per jaar van indiening van de aanvraag, van zowel het aantal dossiers als de te verwachten subsidie. Er is ook een opsplitsing tussen het gesubsidieerd vrij onderwijs en het gesubsidieerd officieel onderwijs (gemeentelijk en provinciaal).

Gesubsidieerd vrij onderwijs

Jaar	Aantal	Raming subsidie
Voor 2005	723	718 154 350,32 €
2005	112	124 725 565,93 €
2006	140	124 177 916,89 €
2007	171	281 614 786,59 €
2008	225	193 739 342,46 €
Totaal	1371	1 442 441 962,19 €

Gesubsidieerd officieel onderwijs (gemeentelijk)

Jaar	Aantal	Raming subsidie
Voor 2005	61	87 638 504,88 €
2005	12	20 637 555,06 €
2006	14	11 955 365,93 €
2007	37	42 541 191,98 €
2008	33	36 361 891,91 €
Totaal	157	199 134 509,76 €

Gesubsidieerd officieel onderwijs (provinciaal)

Jaar	Aantal	Raming subsidie
Voor 2005	3	1 143 926,88 €
2005	1	1 786 686,00 €
2006	2	87 169,79 €
2007	1	1 802 478,01 €
2008	2	1 39 050,79 €
Totaal	9	4 959 311,48 €

Ondanks de aanzienlijke verhoging van het AGION-budget voor scholenbouw van 175 194 000 euro naar 333 551 000 euro is de AGION-wachtlIJst niet verminderd. Dit is niet abnormaal. Het nieuws dat het budget verhoogt voor schoolinfrastructuur creëert een aanzuigefect op de reguliere wachtlIJst.

Daarenboven vroeg AGION aan de schoolbesturen die een dossier hebben met indieningsdatum tot 2001 om hun dossier te actualiseren. Een actualisatie van een wachtlIJstdossier betekent dat de subsidiebedragen verhoogd door de indexering.

1.3. PRINCIPIËLE AKKOORDEN

De behandeling van het subsidiedossier start als de wachttijd is doorlopen. AGION neemt een principiële beslissing over het al dan niet subsidiëren van het infrastructuurproject.

In 2008 keurde AGION voor meer dan 300 miljoen euro aan subsidie-bedragen goed. Per net bedroeg dit respectievelijk 52 951 745,11 euro (officieel gemeentelijk onderwijs), 7 206 885,25 euro (officieel provinciaal onderwijs) en 239 974 583,83 euro (vrij onderwijs)

Goedkeuring per procedure

	vrij onderwijs		gemeentelijk onderwijs		provinciaal onderwijs		totaal	
	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal
aankoop	18 143 524,89 €	42	1 652 213,13 €	2	0,00 €	0	19 795 738,02 €	44
gewoon	110 348 722,20 €	117	42 694 585,58 €	49	7 073 587,14 €	10	160 116 894,92 €	176
afwijking	36 300 899,94 €	231	0,00 €	0	0,00 €	0	36 300 899,94 €	231
verkorte	31 874 941,63 €	622	0,00 €	0	0,00 €	0	31 874 941,63 €	622
reg	43 306 495,17 €	397	8 604 946,40 €	52	133 298,11 €	1	52 044 739,68 €	450
totaal	239 974 583,83 €	1409	52 951 745,11 €	103	7 206 885,25 €	11	300 133 214,19 €	1523

Er zijn twee categorieën binnen de gewone procedure, de dossiers “chronologie” en de dossiers “afwijking chronologie”. Als een dossier gebruik maakt van de gewone procedure met afwijking van de chronologie doorloopt het de gebruikelijke wachttijd niet. De mogelijkheid tot afwijking kadert in het prioriteitenbeleid van AGIO.

Reden	Bedrag	%
brandveiligheid internaten	147 414,37 €	0,32
werken na brand, waterschade	210 553,72 €	0,45
werken aan hoogspanningscabine	214 509,18 €	0,46
milieusanering	2 532 937,89 €	5,43
sanitair	5 959 360,52 €	12,78
dossiers in samenwerking met andere subsidiërende overheden	1 951 370,43 €	4,18
aankopen	17 934 476,32 €	38,45
werken na aankoop	4 669 474,22 €	10,01
aankoop materialen	519 142,25 €	1,11
kostprijs 50% eigen middelen	3 513 909,49 €	7,53
uitbreiding principeakkoord	8 339 154,16 €	17,88
verhoging principeakkoord na commissie van deskundigen	648 106,12 €	1,39
Totaal²	46 640 408,67 €	100,00

² Deze gegevens zijn enkel beschikbaar voor het gesubsidieerd vrij onderwijs

De volgende tabellen geven een overzicht van de goedgekeurde subsidies opgesplitst per provincie, onderwijsniveau en aard van de werken.

Goedkeuring per provincie

Provincie	Vrij Onderwijs	Aantal	Gemeentelijk Onderwijs	Aantal	Provinciaal Onderwijs	Aantal	totaal	Aantal
Antwerpen	64 332 294,94 €	374	17 261 258,56 €	37	2 027 439,20 €	2	83 620 992,70 €	413
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2 704 688,69 €	24	231 811,41 €	4	0,00 €	0	2 936 500,10 €	28
Limburg	35 598 440,47 €	203	18 563 506,92 €	25	1 675 630,15 €	2	55 837 577,54 €	230
Oost-Vlaanderen	54 825 439,79 €	271	9 011 686,99 €	10	3 452 584,06 €	6	67 289 710,84 €	287
Vlaams-Brabant	35 012 335,25 €	191	6 816 991,08 €	15	0,00 €	0	41 829 326,33 €	206
West-Vlaanderen	47 501 384,69 €	346	1 066 490,15 €	12	51 231,84 €	1	48 619 106,68 €	359
Totaal	239 974 583,83 €	1409	52 951 745,11 €	103	7 206 885,25 €	11	300 133 214,19 €	1523

Goedkeuring per onderwijsniveau

Niveau	Vrij Onderwijs	Aantal	Gemeentelijk Onderwijs	Aantal	Provinciaal Onderwijs	Aantal	totaal	Aantal
Basisonderwijs	124 256 928,30 €	719	34 311 104,80 €	80	0,00 €	0	158 568 033,10 €	799
Buitengewoon basisonderwijs	5 249 353,95 €	38	342 536,03 €	5	0,00 €	0	5 591 889,98 €	43
Buitengewoon Secundair Onderwijs	3 644 301,69 €	29	4 376 547,48 €	5	2 310 472,88 €	2	10 331 322,05 €	36
CLB	2 461 524,68 €	15	0,00 €	0	0,00 €	0	2 461 524,68 €	15
Deeltijds kunstonderwijs	86 254,92 €	1	0,00 €	0	0,00 €	0	86 254,92 €	1
Internaat	6 618 744,64 €	45	0,00 €	0	0,00 €	0	6 618 744,64 €	45
Secundair onderwijs	95 053 302,22 €	555	6 770 842,16 €	12	4 188 604,79 €	7	106 012 749,17 €	574
Volwassenenonderwijs	2 604 173,43 €	7	7 150 714,64 €	1	707 807,58 €	2	10 462 695,65 €	10
Totaal	239 974 583,83 €	1409	52 951 745,11 €	103	7 206 885,25 €	11	300 133 214,19 €	1523

Goedkeuring volgens de aard van het bouwprogramma

Bouwprogramma	Vrij Onderwijs	Aantal	Gemeentelijk Onderwijs	Aantal	Provinciaal onderwijs	Aantal	Totaal	Aantal
geschiktmaking	46 421 721,55 €	988	1 847 526,51 €	35	0,00 €	0	48 269 248,06 €	1023
modernisering	53 823 445,39 €	189	14 416 716,12 €	30	3 850 535,80 €	6	72 090 697,31 €	225
modernisering + geschiktmaking	5 310,86 €	1	0,00 €	0	0,00 €	0	5 310,86 €	1
nieuwbouw	72 015 157,01 €	137	21 984 715,73 €	24	3 356 349,45 €	5	97 356 222,19 €	166
nieuwbouw + geschiktmaking	8 532 822,52 €	13	0,00 €	0	0,00 €	0	8 532 822,52 €	13
nieuwbouw + modernisering	52 283 468,93 €	66	14 702 786,75 €	14	0,00 €	0	66 986 255,68 €	80
nieuwbouw + modernisering + geschiktmaking	1 660 625,02 €	1					1 660 625,02 €	1
niet gekend	5 232 032,55 €	14	0,00 €	0	0,00 €	0	5 232 032,55 €	14
Totaal	239 974 583,83 €	1409	52 951 745,11€	103	7 206 885,25 €	11	300 133 214,19 €	1523

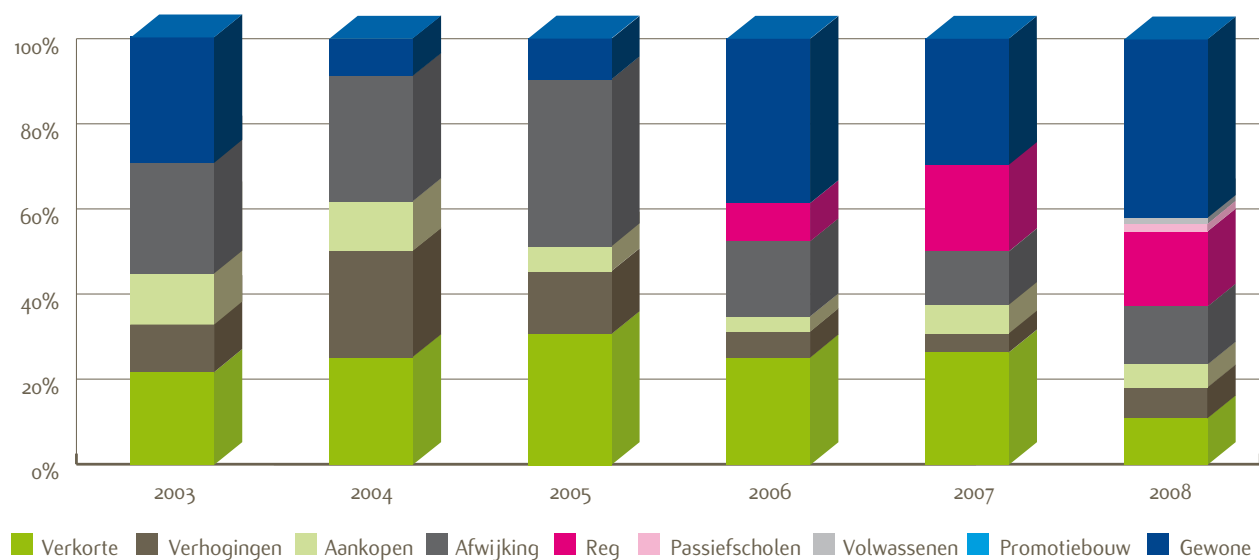
Verdeling van de machtigingen

	Vrij Onderwijs	Gemeentelijk onderwijs	Provinciaal onderwijs	Totaal
aankoop	18 143 524,89 €	1 652 213,13 €	0,00 €	19 795 738,02 €
gewoon	110 348 722,20 €	42 694 585,58 €	7 073 587,14 €	160 116 894,92 €
afwijking	36 300 899,94 €	0,00 €	0,00 €	36 300 899,94 €
verkorte	31 874 941,63 €	0,00 €	0,00 €	31 874 941,63 €
reg	43 306 495,17 €	8 604 946,40 €	133 298,11 €	52044 739,68 €
verhogingen ³	11 973 463,92 €	67 208,13 €	54 369,85 €	12 095 041,90 €
Totaal	251 948 047,75 €	53 018 953,24 €	7 261 255,10 €	312 228 256,09 €

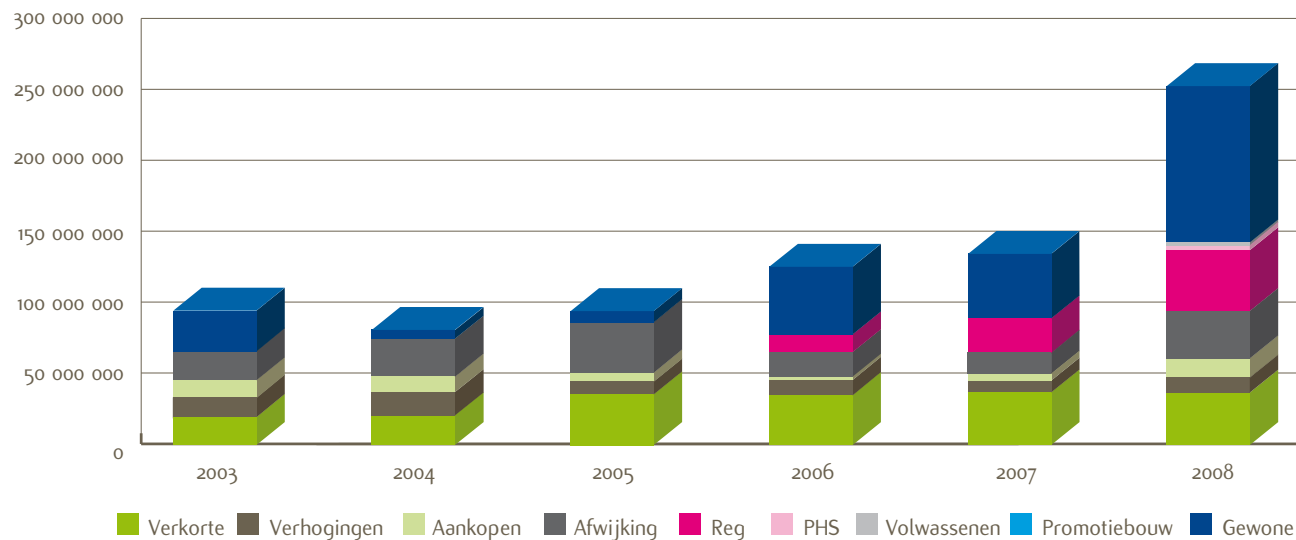

³ Tijdens het subsidieproces kunnen zich verhogingen voordoen. Een verhoging dringt zich op indien het vastgelegde bedrag bij het principeakkoord niet toereikend is. Op twee momenten worden deze verhogingen geofficialiseerd, namelijk bij de uitslag van de gunning en bij de eindafrekening.

Hoe is de verdeling van de machtigingen over de verschillende procedures over de jaren heen? Hiervoor werd een vergelijking gemaakt van de laatste 6 jaar. Bekijken we de procentuele verdeling van de machtigingen over de procedures dan krijgen we het volgende beeld:

Kijken we naar de absolute bedragen in plaats van de onderlinge verhouding tussen procedures, dan krijgen we het volgende beeld:

1.4. ONTWERPEN EN GUNNINGEN

Een volgende stap in het subsidiedossier is de goedkeuring van het ontwerpdocument. In 2008 handelde AGION een totaal van 1 052 percelen in ontwerpfasen af; in de gunningsfase een totaal van 1 961 percelen voor een totaalbedrag aan goedgekeurde offertebedragen van 236 799 493,05 euro. Hiervan werden er:

- 277 afgekeurd of geannuleerd;
- 1 684 goedgekeurd

Op het vlak van de gunningswijze is er volgende verdeling :

- 1 199 via onderhandelingsprocedure
- 718 via openbare aanbesteding
- 44 via algemene offerteaanvraag

1.5. BETALINGEN

AGION voerde in 2008 5 665 betalingsopdrachten uit voor een totaal subsidiebedrag van 130 490 604,70 euro. Per maand geeft dit het volgende:

Maand	Bedrag	Aantal
1	9 483 316,62 €	520
2	9 430 178,20 €	409
3	8 949 386,20 €	436
4	14 847 678,71 €	492
5	7 477 349,39 €	341
6	12 539 440,52 €	554
7	8 850 208,05 €	375
8	9 401 521,98 €	318
9	10 567 815,32 €	437
10	15 804 487,66 €	736
11	10 313 813,59 €	525
12	12 825 408,46 €	522
Totaal	130 490 604,70 €	5665

1.6. KREDIETOVEREENKOMSTEN

Omdat AGION niet de totale kostprijs van het infrastructuurproject subsidieert, kan de inrichtende macht of het schoolbestuur een lening aangaan voor het resterende deel van de kostprijs. AGION verleent waarborg voor de terugbetaling van kapitaal, interesten en

bijhorende kosten van deze leningen. De inrichtende macht of het schoolbestuur moet deze lening afsluiten bij een financiële instelling die erkend is door de Vlaamse Regering. De leningen hebben een looptijd van maximum 25 jaar. honderdvijfenvijftig kredietovereenkomsten zijn in 2008 ondertekend voor een totaal gewaarborgd kapitaal van 23 919 661,02 euro.

1.7. COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN

Het normenbesluit⁴ voorziet in de oprichting van de commissie van deskundigen.

De commissie verleent op vraag van AGION of het Gemeenschaps-onderwijs advies over alle afwijkingen op de bestaande fysieke en financiële normen. AGION of het Gemeenschapsonderwijs kunnen over deze afwijkingen slechts een beslissing nemen na unaniem advies van de commissie van deskundigen.

Elk dossier dat aan de commissie wordt voorgelegd moet grondig gemotiveerd worden om een gunstig advies te kunnen krijgen. Volgende dossiers moeten altijd een voorafgaand advies van de commissie van deskundigen krijgen:

- alle dossiers waarbij infrastructuur ter beschikking wordt gesteld van meerdere instellingen of vestigingsplaatsen van één of meerdere inrichtende machten;
- nieuwbouw of uitbreiding van internaten;
- alle dossiers volwassenenonderwijs en voor het deeltijds kunst-onderwijs;
- dossiers met betrekking tot praktische vakken en opleidingen waarvoor een supplementaire bruto-oppervlakte noodzakelijk is, zoals o.a. serres.

Dossiers kunnen ook een afwijking krijgen op de tellingsdatum en op de fysieke of financiële norm op voorwaarde dat de gevraagde afwijking voldoende gemotiveerd wordt.

In 2008 heeft de commissie van deskundigen 36 dossiers behandeld van AGION die betrekking hadden op het gesubsidieerd vrij onderwijs; voor het gesubsidieerd officieel onderwijs werden 4 dossiers voorgelegd.

1.7.1. OPDELING BEHANDELDE DOSSIERS PER ONDERWIJSNIVEAU

De verdeling van deze 40 dossiers per onderwijsniveau is de volgende:

- 22 dossiers voor het basisonderwijs;
- 7 dossiers voor het secundair onderwijs;
- 3 internaten;
- 5 centra voor volwassenenonderwijs;
- 1 dossier was zowel van toepassing was op het basisonderwijs als op het secundair onderwijs;
- 2 dossiers waren zowel van toepassing op het secundair onderwijs als op het internaat;

1.7.2. OPDELING BEHANDELDE DOSSIERS NAAR DE INHOUD VAN HET GEVRAAGDE ADVIES

Naar de inhoud van het gevraagde advies is de opdeling van de 40 dossiers als volgt :

- 20 aanvragen tot afwijking op de financiële norm;
- 4 aanvraag tot afwijking op de fysieke norm;
- 1 aanvraag tot afwijking op de tellingsdatum;
- 2 aanvragen voor serres;

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2007 houdende de vaststelling van de regels die de behoefte aan nieuwbouw of uitbreiding bepalen en van de fysieke en financiële normen voor schoolgebouwen, internaten en centra voor leerlingenbegeleiding

- 3 aanvragen voor internaten;
- 5 aanvragen voor volwassenenonderwijs;
- 3 aanvragen voor het ter beschikking stellen van infrastructuur aan meerdere instellingen;
- 1 aanvraag had zowel betrekking op een afwijking op de fysieke norm secundair onderwijs als een afwijking op de fysieke norm internaat;
- 1 aanvraag had zowel betrekking op een afwijking op de fysieke norm als een afwijking op de financiële norm;

2. ALTERNATIEVE FINANCIERING: DBFM

2.1. DE ACHTERGROND VAN DBFM

Vlaanderen heeft de voorbije decennia te weinig geïnvesteerd in schoolinfrastructuur. Hierdoor zijn veel schoolgebouwen nooit aangepast aan gestegen leerlingenaantallen en nieuwe onderwijsbehoeften. Verouderde schoolgebouwen kampen meestal ook met zware energiefacturen. Hoewel in de meerjarenbegroting de infrastructuurkredieten voor schoolgebouwen substantieel werden opgetrokken, volstaat het klassieke budget voor schoolinfrastructuur niet om aan de grote nood te voldoen. Daarom werd een eenmalige grootschalige operatie via alternatieve financiering uitgewerkt. Met deze inhaalbeweging wil de Vlaamse overheid verhelpen aan de grote investeringsnood aan schoolinfrastructuur zonder daarbij elementen als rationeel energiegebruik en architecturale kwaliteit te verwaarlozen. Op 7 juli 2006 keurde het Vlaams Parlement het decreet over de alternatieve financiering van de scholenbouw goed zodat het DBFM-project van start kon gaan.

2.2. HET CONCEPT

Met de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur streeft de Vlaamse Gemeenschap via het DBFM-programma (Design, Build, Finance en Maintain) naar een investeringsvolume van circa 1 miljard euro. Overeenkomstig de wetgeving overheidsopdrachten zal de overheid een private partner zoeken om samen de DBFM-vennootschap te vormen.

Langs overheidszijde zal een dochtervennootschap van AGIOⁿ participeren in de DBFM-vennootschap. In die dochtervennootschap zullen AGIOⁿ en de Participatie Maatschappij Vlaanderen elk voor 50% participeren in het kapitaal van de AGIOⁿ-dochter. De dochtervennootschap van AGIOⁿ participeert voor 25 miljoen euro in de op te richten DBFM-vennootschap; dit betekent 25 % + 1 aandeel. De uiteindelijk opgerichte DBFM-vennootschap is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het DBFM-programma en dus voor het realiseren en ter beschikking stellen van de schoolinfrastructuur. De vennootschap staat in voor het ontwerp(design), de bouw(build), de financiering(finance) en het eigenaarsonderhoud(maintain) aan de schoolinfrastructuur. De overheid sluit met de DBFM-vennootschap een kaderovereenkomst af die de modaliteiten en ook de wederzijdse rechten en verplichtingen van de betrokken partijen bevat bij de uitvoering van het DBFM-programma. Voor de verdere opvolging wordt ook voorzien in een toezichthouder.

De vennootschap zal gesprekken voeren met de inrichtende machten; wat kan resulteren in individuele DBFM-contracten tussen de inrichtende machten en de vennootschap. De autonomie van de inrichtende macht wordt hierbij gerespecteerd. Zij nemen uiteindelijk de finale beslissing om mee te stappen in het DBFM-verhaal en om een langdurig partnership aan te gaan met de vennootschap. Gedu-

rende 30 jaar stelt de DBFM-vennootschap de schoolinfrastructuur ter beschikking aan de inrichtende macht. De inrichtende macht betaalt aan de vennootschap in ruil een prestatiegerelateerde beschikbaarheidsvergoeding. Dit houdt in dat er aan bepaalde prestatie-eisen moet voldaan worden, zoniet zal zich dit vertalen in de hoogte van de te betalen beschikbaarheidsvergoeding. AGION betaalt een DBFM-toelage uit, zijnde een financiële bijdrage tot de beschikbaarheidsvergoeding overeenkomstig de voorwaarden en bepalingen van het decreet van 7 juli 2006, die ook het eigenaarsonderhoud bevat. Bij de hele inhaalbeweging is er verder nog aandacht voor kwaliteitsvolle schoolarchitectuur door de belangrijke betrokkenheid van de Vlaams Bouwmeester. De gedetailleerde kernelementen van de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur zijn terug te vinden in het decreet van 7 juli 2006 betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.

2.3. SPECIFIEKE ASPECTEN

Voor de onderwijsinstellingen brengt de inhaaloperatie volgens dit concept verschillende voordelen met zich mee. De kennis rond scholenbouw wordt gebundeld; de vennootschap kan zich dus specialiseren op haar eigen kerntaken en kan hiervoor de nodige specialistische expertise opbouwen. Een ander voordeel is ook de financiële meerwaarde van dit model: doordat deze ene vennootschap bepaalde procedures kan samenbundelen, is dit prijsmatig gunstiger dan andere modellen voor zowel de scholen als de overheid. Doordat de vennootschap dient in te staan voor onderhoud op lange termijn, worden er ook eerder duurzame gebouwen opgeleverd.

Voor de scholen is er eveneens een voordeel dat er een soort basis-

contract beschikbaar zal zijn, waardoor niet elke school individueel extra juridisch advies dient aan te gaan. Er zou ook een moeilijker en duurdere opvolgingskost zijn indien er meerdere vennootschappen zouden zijn. Bovendien is ook de participatie door de overheid gemakkelijker vorm te geven en te realiseren indien er maar één DBFM-vennootschap is. Gezien enerzijds het financieel engagement van de Vlaamse Overheid in dit project en ook de specificiteit van dit project, het lange termijn-aspect, alsook de betekenis van de operatie voor het onderwijsveld is een participatie de meest verantwoorde optie.

2.4. PROCEDURE

Via een onderhandelingsprocedure overeenkomstig de wetgeving overheidsopdrachten gaat de overheid op zoek naar een private partner uit de financiële sector om samen de DBFM-vennootschap op te richten en het DBFM-programma uit te voeren.

De onderhandelingsprocedure verloopt in twee fasen. In een eerste fase werden de kandidaten geselecteerd op grond van een onderzoek naar de toelaatbaarheid, betrouwbaarheid en bekwaamheid. De Vlaamse Regering besliste op 30 maart 2007 dat de vier partijen die hun kandidatuur hadden ingediend in de eerste fase, geselecteerd werden om verder te gaan naar de tweede fase. In deze tweede fase werden de geselecteerde kandidaten uitgenodigd om een offerte in te dienen op basis van een “bestek tweede fase 5”.

De kandidaten dienden op 17 december 2007 hun eerste offertes in. Hierdoor werd gestart met de uitvoering van de aanbestedingsprocedure fase II. Dit houdt in dat de ingediende offertes inhoudelijk worden beoordeeld en daaropvolgend onderhandelingen worden

⁵ Op 19 juli 2007 keurde de Vlaamse Regering het bestek tweede fase goed.

gevoerd met de weerhouden kandidaten na de inhoudelijke beoordeling. Na beoordeling van deze eerste offertes werd beslist om de vier kandidaten uit te nodigen voor de onderhandelingen en het uitbrengen van een Best And Final Offer.

De onderhandelingen hebben geresulteerd in een Bafo-besteding dat aan alle kandidaten is bezorgd en op basis waarvan drie kandidaten hun Best And Final Offer hebben ingediend. Na de beoordeling van de zogenaamde bafo's, werd op 12 december 2008 Fortis Bank-Fortis Real Estate (SPV Fortis) aangeduid als voorkeurskandidaat. Met deze voorkeurskandidaat worden finale contractonderhandelingen gestart om het beste resultaat te verkrijgen voor zowel de Vlaamse overheid en niet in het minst voor de inrichtende machten. Na het bereiken van de zogenaamde "Financial Close" kan de DBFM-vennootschap worden opgericht. Nadat de DBFM-vennootschap is opgericht zal zo snel mogelijk contact opgenomen worden met de inrichtende machten op de investeringslijst. Elk individueel project zal in het belang van beide partijen snel kunnen uitgevoerd worden,

na de onderhandelingen tussen de vennootschap en de inrichtende macht. Op 12 december 2008 besliste de Vlaamse Regering dat de dochtervennootschap AGION-PMV (NV School Invest) versneld zal opgericht worden. De NV zal als 'gangmaker' tijdelijk een aantal voorbereidende werkzaamheden opstarten voor een 20-tal projecten van de investeringslijst. Van zodra de DBFM-vennootschap operationeel is, zal deze vennootschap de voorbereidende werkzaamheden van NV School Invest overnemen.

2.5. SELECTIE DBFM-DOSSIERS

Schoolbesturen die interesse hebben in de DBFM-formule en die voldoen aan de algemene criteria konden hun aanvraag indienen.

Een commissie, met vertegenwoordigers van de onderwijsnetten, de Vlaams Bouwmeester, AGION, het Gemeenschapsonderwijs en

Gemeentelijk Technisch Instituut Londerzeel

Gemeentelijk Technisch Instituut Londerzeel

de onderwijsinspectie kreeg de opdracht de scholenbouwprojecten die in aanmerking komen voor het DBFM-programma te selecteren en te rangschikken op basis van selectiecriteria. Daarnaast had de commissie de taak de modelprojecten binnen de geselecteerde scholenbouwprojecten aan te duiden. Dit alles werd geleid door een onafhankelijke voorzitter. De rangschikking uitgevoerd op 256 aanvaarde projecten, leverde 211 projecten binnen het bestek van het vooropgestelde bedrag van 1 miljard euro. De overige 45 aanvaarde projecten kwamen terecht op een reservelijst, voor het geval een geselecteerde school afhaakt.

Uit de 211 dossiers selecteerde de commissie, op initiatief van de Vlaams Bouwmeester, 29 modelprojecten; op de reservelijst staan nog eens 11 modelprojecten. Deze modelprojecten of voorbeeldprojecten zijn projecten die op één of meerdere vlakken toonaangevend zijn en die daarom model kunnen staan voor de “school van de toekomst” en dit zowel op onderwijskundig, architecturaal als op maatschappelijk vlak.

Wat de kwaliteitsvolle architectuur van de projecten betreft is een

grote rol weggelegd voor de Vlaamse Bouwmeester. De Vlaamse Bouwmeester heeft een medebeslissingsbevoegdheid bij de aanstelling van de ontwerper bij de modelprojecten, in overleg tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap. Hier wordt gewerkt met het bijzonder Open Oproep systeem. Voor alle DBFM-projecten geeft de Vlaams Bouwmeester een advies over voorstudie en voorontwerp.

2.6. PROEFPROJECTEN

AGION startte in 2008 drie proefprojecten op.

Voor de eerste drie geselecteerde projecten uit de investeringslijst wordt een voortraject doorlopen voorafgaand aan het afsluiten van het individueel DBFM-contract. Voor elk van deze drie proefprojecten bestond de opdracht in het aanstellen van een architect voor het opmaken van een eerste en tweede voorstudie en het voorontwerp.

Het doorlopen van het voortraject doet geen afbreuk aan de overige bepalingen van het DBFM-programma en betekent geenszins dat de inrichtende machten verplicht zijn om een contract te sluiten met de DBFM-vennootschap. Wanneer de proefprojecten een individueel DBFM-contract afsluiten, moet de DBFM-vennootschap de delen van het voortraject van de proefprojecten die reeds doorlopen werden, uitvoeren en de resultaten ervan overnemen.

De drie proefprojecten zijn:

- een nieuwbouw voor twee instellingen secundair onderwijs van het gesubsidieerd vrij onderwijs (KASOG) te GENK
- nieuwbouw voor twee instellingen van het buitengewoon onderwijs (basisonderwijs en secundair onderwijs) en een internaat van het Gemeenschapsonderwijs (MPIGO Zonneken - SBSO Baken - Internaat Zonneken) te SINT-NIKLAAS
- een nieuwbouw voor het Gemeentelijk Technisch Instituut te Londerzeel

3. STREVEN NAAR MEER KWALITEIT IN SCHOLEN- BOUW IN VLAANDEREN.

De realisatie van functionele, kwaliteitsvolle en duurzame onderwijsinfrastructuur in Vlaanderen. Dat is het engagement waar AGION voor staat.

AGION, en in het bijzonder de afdeling Kennis en Advisering ziet zichzelf als een knooppunt binnen een netwerk van verschillende stakeholders en streeft naar functionele en duurzame schoolgebouwen door:

Gemeentelijke basisschool Sint-Joost-Ten-Node

Vrije basisschool De Wilg- Bilzen

- het ontwikkelen van expertise inzake goede scholenbouwpraktijk,
- het adviseren van schoolbesturen bij de realisatie van een scholenbouwproject,
- het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden op verschillende niveaus en
- de uitvoering van periodieke monitoring om de kwaliteit, gebruik en beheer van het schoolgebouwenpark in kaart te brengen.

Om dit engagement te kunnen waarmaken zijn een aantal lange-termijn projecten ontwikkeld, en dit overeenkomstig de strategische en operationele doelstellingen uit de beheersovereenkomst van het agentschap.

OPRICHTING VAN EEN OVERLEGFORUM SCHOLENBOW:

De doelstelling van het forum is het samenbrengen van verschillende stakeholders binnen het onderwijsveld en daarbuiten rond het thema scholenbouw in Vlaanderen. Dit met het oog op het

bereiken van gezamenlijke doelstellingen, zoals het op elkaar afstellen van de verschillende regelgevingkaders, streven naar meer efficiënt ruimtegebruik van gesubsidieerde infrastructuur, link tussen schoolinfrastructuur en pedagogische en sociale evoluties, ...

SCHOLENBOW EN DE BREDE SCHOOL:

De doelstelling van dit project is het zoeken naar de meest aangewezen vertaling van de brede school idee naar mogelijke infrastructurele oplossingen, vooral in de zin van schoolgebouwen die:

- de algemene doelstellingen van de brede school ondersteunen
- multifunctioneel gebruikt kunnen worden of geïntegreerd zijn in ruimere voorzieningen die ook andere functies huisvesten (kinderopvang, socio-cultureel, bibliotheek, etc...)
- een efficiëntere inzet van (financiële) middelen voor publieke infrastructuur bewerkstelligen door ruimte gemeenschappelijk en intensiever te gaan gebruiken.

HET INFORMEREN EN ADVISEREN VAN BOUWHEREN:

De informatie- en adviseringsfunctie heeft de bedoeling :

- bouwheren te adviseren en informeren over de totstandkoming van een scholenbouwproject
- scholen en inrichtende machten te coachen/begeleiden tijdens de realisatie van scholenbouwprojecten
- een instrument voor kwaliteitsbewaking van bouwprojecten op te stellen, en dit over de hele cyclus van planning, ontwerp, uitvoering en in gebruikname van het schoolgebouw.

De Twijg -Wijgmaal

DE UITBOUW VAN EEN KENNISCENTRUM SCHOLENBOUW:

Via het kenniscentrum wil het agentschap een breed kennispectrum rond schoolgebouwen uitbouwen. Dit om goed onderbouwd advies te kunnen geven, zowel op beleidsniveau als het uitvoerende niveau, bouwheren op een zinvolle manier te kunnen sensibiliseren omtrent kwaliteitvolle scholenbouw en innovatie na te streven.

BELEIDSONDERSTEUNING:

Het agentschap wil op eigen initiatief en op vraag van de Vlaamse Regering haar input leveren aan het beleidsondersteunend werk van de Vlaamse Regering inzake scholenbouw. Input voor beleidsvoorbereidend werk komt voort uit de werking van het kenniscentrum en een brede waaier aan statistische informatie over schoolinfrastructuur in Vlaanderen.

DATABANK LEEGSTAND:

De doelstelling van dit project is statistische informatie te verzamelen over de beschikbaarheid en het tekort aan onderwijsruimte in Vlaanderen ter ondersteuning van een beleid dat meer samenwerking tussen overheden, onderwijsnetten en onderwijsinstellingen beoogt door het ter beschikking stellen van bruikbare, maar onderbenutte, schoolinfrastructuur.

HET MONITOREN VAN DE KWALITEIT VAN SCHOOLGEBOUWEN:

Om het effect van het scholenbouwbeleid te kunnen aantonen is een periodieke wetenschappelijk onderbouwde bevraging omtrent de kwaliteit van het bestaande schoolgebouwenpark nodig. Deze

bevraging gebeurt door AGION in het kader van een 5-jaarlijkse schoolgebouwenmonitor.

De schoolgebouwenmonitor van AGION wil met behulp van verschillende gegevensbronnen en onderzoekstechnieken om de vijf jaar een stand van zaken opmaken van de kwaliteit, het gebruik en het beheer van het bestaand schoolgebouwenpark in Vlaanderen. In 2007 werd de onderzoeksmethodiek van de monitor ontwikkeld en in het najaar 2007 werd voor de eerste maal een enquête uitgevoerd bij meer dan 8000 vestigingsplaatsen van scholen in Vlaanderen.

In het voorjaar van 2008 werd deze eerste bevraging of 'nulmeting' afgerond. Uiteindelijk werd een hoge respons bereikt van 57,5%. Dit wil zeggen dat er bruikbare informatie werd verzameld over 4873 vestigingsplaatsen van scholen. Houden we enkel rekening met het leerplichtonderwijs, wat toch de belangrijkste groep is, dan bereiken we zelfs een respons van 64,5%.

De verzamelde onderzoeksgegevens werden geanalyseerd. Eerst moest er een bruikbare databank worden opgesteld, die betrouw-

Sint-Niklaasinstituut - Zwevegem

bare onderzoeksresultaten zou opleveren. Daarbij moesten we zicht krijgen op de representativiteit van de gegevens en moesten de resultaten uit de enquête gekoppeld worden aan andere, bestaande gegevens, zodat we de scholenbouwproblematiek in Vlaanderen in verband konden brengen met bredere evoluties in onderwijs en samenleving.

Vervolgens is beschikbare data statistisch geanalyseerd. Hiertoe werden verschillende statistische technieken toegepast, die uiteindelijk uitmondde in de statistische invulling van de indicatoren die tijdens de ontwikkeling van de monitor werden weerhouden.

Tenslotte is in het najaar van 2008 gewerkt aan de uiteindelijke rapportering van de schoolgebouwenmonitor. In het kader van deze rapportering kwam de stuurgroep van de monitor tweemaal bijeen, om de voortgang van het project en de onderzoeksresultaten kritisch te bespreken. Eind 2008 werd dan uiteindelijk een eerste 'draft' versie van het rapport van de schoolgebouwenmonitor opgesteld. Deze voorlopige versie zal in 2009 moeten uitmonden in een definitieve rapportering.

4. ENERGIEBELEID IN DE VLAAMSE SCHOLEN

De uitbouw van een duurzaam beleid met maximale aandacht voor energiebesparingen in scholen is in vele opzichten belangrijk. De overheid en ook het Vlaamse onderwijs hebben een voorbeeldfunctie bij de realisatie van de Kyoto-doelstellingen. Energiezuinige scholen die minder werkmiddelen besteden aan energie kunnen die middelen besteden aan pedagogische doeleinden. Het is ook

veel gemakkelijker en overtuigender om leerlingen het belang van duurzame ontwikkeling aan te leren als de school zelf energiezuinig handelt.

Om een degelijk beleid voor rationeel energiegebruik (REG) in scholen mogelijk te maken is een algemene aanpak uitgewerkt. Enerzijds zijn organisatorische maatregelen noodzakelijk zoals het opstarten van een energieboekhouding, het uitvoeren van energieaudits en het opleiden van energiecoördinatoren. Anderzijds moeten de nodige financiële middelen worden vrijgemaakt voor de financiering van concrete REG-investeringen in scholen.

In 2007 is een belangrijke stap gezet om de energiezuinigheid van de scholen te verhogen. Op 7 december 2007 keurde het Vlaams Parlement het decreet voor energieprestaties in scholen goed.

Hiermee is het mogelijk nog strengere energieprestatie-eisen in nieuwe schoolgebouwen te voorzien en een aantal scholen te bouwen volgens de passiefhuisstandaard.

4.1 REG-INVESTERINGEN

In 2008 zijn 50 miljoen euro extra middelen voorzien voor het uitvoeren van REG-investeringen in scholen uit de drie onderwijsnetten. Voor het gesubsidieerd vrij onderwijs werd 43,3 miljoen euro aan subsidies goedgekeurd en voor het gesubsidieerd officieel onderwijs 8,7 miljoen euro.

Elke instelling kan een REG-investeringsdossier indienen bij AGION. Het REG-dossier wordt dan snel en prioritair behandeld als het binnen de extra middelen is voorzien. De financiële tegemoetkoming voor een zogenaamd REG-dossier is dezelfde als deze voor andere investeringsdossiers: 70% voor het basisonderwijs en 60% voor de

andere onderwijsniveaus, internaten en CLB's.

De volgende investeringen komen hiervoor in aanmerking:

- energiezuinige verwarming: laagtemperatuurketels, condensatieketels, thermostatische kranen, snelheidsregeling van pompen en ventilatoren, regeling van verwarming en isolatie van leidingen;
- energiezuinige verlichting (= max. 2,5 Watt per m² vloeroppervlakte en per 100 lux): armaturen, lampen, elektronische ballasten en regeling (dimming, aanwezigheidsdetectie, daglichtcompensatie, ...)
- isolatie: vloerisolatie, muurisolatie en dakisolatie
- ramen met verbeterd dubbel glas
- andere energiebesparende maatregelen: zonneboilers, warmtepompen, regenwaterrecuperatie,...

Van de goedgekeurde subsidies werd in 2008 procentueel meer dan 50% besteed aan het plaatsen van ramen met verbeterd dubbel glas. Iets meer dan 10% van het budget gaat naar het plaatsen van isolatie. Een kleine 25% van de REG-middelen wordt gebruikt voor energiezuinige verwarming. Het resterende bedrag werd besteed aan verschillende andere energiebesparende maatregelen.

4.2 E-70 NORM

Sinds 2008 moeten alle bouwaanvragen voor nieuwe scholen voldoen aan de E70-norm. Deze norm bepaalt de energiezuinigheid van een gebouw. Vroeger waren alle nieuwe gebouwen, waaronder ook de scholen, verplicht een E-peil van 100 te halen.

Dit vereiste E-peil geldt als voorwaarde omdat het economisch optimaal is: de extra kosten voor isolatie worden maximaal terugverdiend dankzij de besparing op de energiefactuur. Bij de E-70 norm is de som van de investeringskosten én de energiekosten minimaal.

De extra investeringskost om van een E100 naar E70 te gaan, krijgen de scholen 100% terugbetaald via subsidie. Dit geldt ook voor de 211 projecten die gerealiseerd zullen worden via DBFM.

Die meerkost komt overeen met het geïndexeerde bedrag van 21 euro (referentiedatum 1 januari 2007) per m² bruto-oppervlakte.

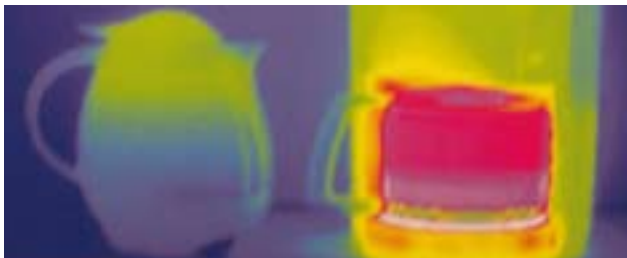
4.3 SCHOLEN VOLGENS DE PASSIEFHUISSTANDAARD

ACHTERGROND

De Vlaamse Regering zette op 23 mei 2008 het licht op groen voor de bouw van 25 passiefscholen. Passiefscholen zijn zo gebouwd dat ze bijna geen verwarming nodig hebben.

Een conventioneel schoolgebouw heeft doorgaans een zo laag mogelijke bouwprijs. Het gevolg is dat de operationele kosten tijdens het gebruik van het gebouw (verwarming, verlichting, elektriciteit, etc.) relatief hoog zijn. Bij duurzame bouwtechnieken is dat net omgekeerd: de bouwprijs is hoger en de operationele kosten zijn lager. Meer isolatie, duurzame materialen en bepaalde technieken doen de bouwcost stijgen en de energiefacturen dalen.

Eenvoud siert de passiefschool. Zoals de naam aangeeft worden de energiebesparingen in hoofdzaak gerealiseerd door middel van passieve strategieën. Er is dus geen dure infrastructuur nodig. Door het

Energie produceren = is energie behouden! Gebouwenschil = we bouwen onze "thermos", we gebruiken licht en lucht zo efficiënt mogelijk en gaan verstandig om met energiegebruik

optimaliseren van de noodzakelijke elementen worden conventioneel verwarmingssysteem en traditionele koeling overbodig. Om zonder traditionele verwarmingsinstallatie een ruimte warm te houden, moet het energieverlies zo klein mogelijk zijn en de energiewinsten zo groot mogelijk. In de eerste plaats dienen de warmteverliezen drastisch beperkt. De transmissieverliezen verminderen door het gebouw beter te isoleren. De ventilatieverliezen worden gereduceerd door een extreme luchtdichtheid in combinatie met een mechanische balansventilatie met hoog rendement warmterecuperatie. In de tweede plaats moet zo veel mogelijk gratis energie worden gebruikt. De passieve verwarmingsinput in scholen is hoog. De aanwezige interne warmtewinsten afkomstig van personen en apparaten, verwarmen de lokalen. Van buiten uit wordt er warmte geleverd door stralingswarmte van de zon op te vangen via evenwichtige naar oriëntatie en oppervlakte gekozen ramen. Men moet er ook op letten de lokalen niet te oververhitten. Daartoe is het in het ontwerp zinvol om zonnewering te integreren en eventueel gebruik te maken van nachtventilatie en bodem-lucht warmtewisselaars.

Het resultaat is dat het energieverbruik van passiefscholen vier keer lager is dan dat van een gebruikelijke nieuwbouwschool.

HISTORIEK

In 2007 lanceerde minister Frank Vandenbroucke een pilootproject om scholen te bouwen volgens de passiehuisstandaard. De oproep om zich kandidaat te stellen leverde 75 kandidaat-projecten op.

WIE KON EEN PROJECT INDIENEN?

- Alle onderwijsnetten;
- Alle onderwijsniveaus behalve het hoger onderwijs;
- Internaten;
- De Centra voor Leerlingenbegeleiding bracht een advies uit aan de Vlaamse Regering;
- Zowel projecten op de wachtlijst AGIO, geselecteerde DBFM-projecten als totaal nieuwe projecten kwamen in aanmerking.

Een selectiecommissie met de participatie van de onderwijskoepels kreeg de opdracht om de ingediende voorstellen te beoordelen en te rangschikken. De selectiecommissie bracht in 2008 een advies uit aan de Vlaamse Regering.

Op basis van dit advies besliste de Vlaamse Regering welke projecten worden gerealiseerd en motiveerde haar beslissing op basis van 5 selectiecriteria die op gelijke voet van belangrijkheid staan:

1. *de mate waarin een project zich reeds bevindt in een stadium met zicht op snelle realisatie;*

Omdat deze projecten tot doel hebben toekomstige scholenbouwprojecten te inspireren, dienen het bij voorkeur projecten te zijn die op relatief korte termijn zullen worden gerealiseerd.

2. de mate waarin de inrichtende macht bereid is de status van pilootproject inzake energieprestaties op zich te nemen en het project open te stellen voor andere inrichtende machten en onderwijsactoren;

In deze context van scholen volgens de passiefhuisstandaard moet de openstelling dus worden gezien als een bereidheid om andere onderwijsinstellingen de kans te geven om de schoolgebouwen te bezoeken en te leren uit de ervaringen van deze pilootprojecten. Als de betrokken school een motor wil zijn voor toekomstige schoolbouwprojecten, is het een voordeel dat zij hiervoor zelf concrete en vaste engagementen aangaat.

3. de representativiteit van het bouwproject;

Gezien de voortrekkersrol en voorbeeldfunctie die een project zal vervullen, is het noodzakelijk dat het project voldoende representatief is. Dit is aan te tonen aan de hand van de projectdefinitie. Met projectdefinitie wordt bedoeld de basisomschrijving van wat, waarom, voor wie en waar de onderwijsinstelling wil bouwen volgens de passiefhuisstandaard. Projecten die een volledig nieuwe school realiseren hebben de voorkeur op projecten die slechts bepaalde delen van een schoolgebouw realiseren. Niet enkel het aspect omvang maar ook aspecten zoals de juiste locatie en de ruimtelijke situering (stedelijk, landelijk of suburbaan) zijn van belang in de projectdefinitie. Ten slotte vormen ook het onderwijsnet en het onderwijsniveau omkaderingselementen in de beoordeling van de representativiteit van het bouwproject.

4. de mate waarin de inrichtende macht de bereidheid en motivatie bewijst om de energieprestaties van het project permanent op te volgen of te laten opvolgen door de Vlaamse overheid;

5. de mate waarin het bouwproject deel uitmaakt van een totaalvisie van de inrichtende macht op duurzaamheid.

Scholen die aantonen dat het bouwproject deel uitmaakt van een globale en doordachte visie op duurzaamheid. Scholen die hiervan gebruik maken bij het uitwerken van hun milieu-educatiebeleid en scholen die een participatieve dimensie geven aan het bouwproject, genieten de voorkeur.

Transmissieverliezen beperken door juiste sterk isolerende beglazing.

De 25 geselecteerde projecten met bijbehorende rangschikking zijn:

Gemeente	Prov	Onderwijsvorm	Bruto-opp	Rang
heusden-zolder	L	CVO	5 000,00 m ²	1
tielen	VB	BuBaO	1 997,00 m ²	2
bilzen	L	BaO	1 453,00 m ²	3
bocholt (lozen)	L	BaO	1 320,00 m ²	4
kortrijk	WV	BuSO	5 172,00 m ²	5
brugge	WV	SO (TSO-BSO)	2 800,00 m ²	6
genk	L	SO (ASO-TSO-BSO)	3 500,00 m ²	7
aalst (school trekt zich midden 2008 terug)	OV	SO (TSO-BSO)	2 500,00 m ²	8
zwijndrecht	A	SO (TSO-BSO)	4 000,00 m ²	9
zwevegem	WV	SO (ASO-TSO-BSO)	1 508,00 m ²	10
turnhout	A	SO	1 900,00 m ²	11
etterbeek	BHG	BaO	902,00 m ²	12
kalmthout	A	BaO	680,00 m ²	13
waregem	WV	SO (ASO-TSO-BSO)	2 300,00 m ²	14
wuustwezel	A	BaO	1 150,00 m ²	15
heusden-zolder	L	BaO	1 591,00 m ²	16
oudenaarde	OV	SO	3 820,00 m ²	17
kruishoutem	OV	BaO	2 270,09 m ²	18
assenede	OV	BuBaO & CVO	2 441,00 m ²	19
mortsel	A	BaO	6 343,28 m ²	20
londerzeel	VB	SO (TSO-BSO)	2 676,00 m ²	21
dilsen-stokkem	L	BuSO	5 443,00 m ²	22
groot bijgaarden	VB	SO (ASO-TSO-BSO)	2 500,00 m ²	23
anzegem	WV	BaO	650,00 m ²	24
zandhoven	A	BaO	1 649,00 m ²	25

Sint-Niklaasinstituut Zwevegem

ROL VAN AGION

AGION wil naast de subsidiëring de passiefscholen adviseren, ondersteunen en begeleiden in hun rol van “voorbeeldproject”.

- In het najaar van 2008 organiseerde AGION drie technische opleidingsdagen voor de geselecteerde passiefscholen. De scholen en hun architecten (en/of technici) werden ingeleid in de zeer specifieke, technische wereld van het passief bouwen.
- AGION treedt op als verzamelpunt waar vragen en informatie worden gebundeld, verwerkt en verspreid. Aan de hand van plaatsbezoeken en overlegvergaderingen wordt de stand van zaken van de geselecteerde projecten in kaart gebracht. Voor terugkerende problemen, gemeenschappelijke vragen en knelpunten worden oplossingen en antwoorden gezocht. AGION werkt met externe deskundigen samen om bepaalde aspecten (technisch & administratief) verder te onderzoeken en te ontwikkelen.
- In samenwerking met het Gemeenschapsonderwijs ondernam AGION de eerste stappen voor het aanstellen van een externe organisatie die zal instaan voor het afleveren van een kwaliteitsverklaring. Deze verklaring zal na realisatie van de passiefschool worden uitgereikt aan de school op voorwaarde dat deze voldoet aan het decreet over passiefstandaardcriteria.
- AGION coördineert ook de communicatieacties rond de realisatie van de passiefscholen.

Daarnaast zal AGION, in samenwerking met het Gemeenschapsonderwijs, de passiefscholen na realisatie opvolgen en evalueren.

De maatregelen over energieprestaties en het effect ervan op de werkmiddelen zullen worden in kaart gebracht. Er zal worden gerapporteerd over het effect van de passiefstandaard op de energieboekhouding en het globale energieverbruik van de betrokken scholen, de extra bouwkosten, het gebruik van duurzame materialen, de beheers- en onderhoudskosten, de comfortbeleving,

Daaruit zal AGION beleidsadviezen uitwerken, gebaseerd op ervaringen en vaststellingen in de praktijk.

4.4.PROTOCOL TUSSEN AGION, HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS EN HET VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP

Frank Vandenbroucke, Vlaams minister van Onderwijs, Vorming en Werk, Hilde Crevits, Vlaams minister van Leefmilieu en Energie, AGION, het Gemeenschapsonderwijs en het Vlaams Energieagentschap sloten een protocol af in het kader van het investeringsprogramma over energiebesparingen in het onderwijs.

Dit akkoord bepaalt de principes waarbij een eenmalig bedrag van 7 miljoen euro uit het Energiefonds wordt gebruikt om REG-investeringsdossiers voor onderwijsinstellingen te subsidiëren.

Het bedrag van 7 miljoen euro is als volgt verdeeld:

- 22,47% of 1.572.900 euro voor REG-dossiers van het GO!
- 77,53% of 5.427.100 euro voor REG-dossiers die in behandeling zijn bij AGION.

Deze middelen worden in de eerste plaats prioritair besteed aan de volgende investeringen:

- Isolatie van de gebouwschil: waarbij prioriteit wordt gegeven

- aan dakisolatie, ramen met verbeterd dubbel glas en vloerisolatie;
- Energiezuinige verwarming: subsidies voor de plaatsing van hoogrendementsketels.

De dossierbehandeling gebeurt volgens de subsidieregels en procedures die AGION en GO! hanteren. Voor het gesubsidieerd onderwijs gelden reglementaire subsidiepercentages voor schoolinfrastructuur: 70% voor het basisonderwijs en 60% voor de andere onderwijsniveaus, de centra voor leerlingenbegeleiding en de internaten.

5. INVESTEREN IN HOGESCHOLEN

Het oprichtingsdecreet⁶ van AGION bepaalt dat in de schoot van AGION een college van algemeen directeurs van de hogescholen werkzaam is, bestaande uit de in functie zijnde algemeen directeurs van de hogescholen. Er zijn drie subcolleges (gesubsidieerde vrije hogescholen – gesubsidieerde officiële hogescholen en de Vlaamse Autonome hogescholen).

In juli 2008 kwam er een wissel van het voorzitterschap. De voorzitter en ondervoorzitter van het College behoren tot een verschillend subcollege en hun mandaat duurt twee jaar. De heer Bert Hoogewijs en mevrouw Maria De Smet werden verkozen tot voorzitter en ondervoorzitter van dit bestuursorgaan. De commissaris-coördinator van de Vlaamse Regering bij de hogescholen, de leidend ambtenaar en de secretaris van AGION wonen van rechtswege en met raadgevende stem de vergadering van het college bij.

Het nieuwe college van algemeen directeurs van de hogescholen werkte in 2008 verder aan de uitwerking van de criteria voor de verdeling en toewijzing per hogeschool van de machtiging voor investeringen. In afwachting van de inwerkingtreding van het nieuwe

financieringssysteem voor het hoger onderwijs opteerde het college van algemeen directeurs opnieuw voor een overgangsregeling voor 2008. Deze regeling continueert enerzijds de principes van de tot en met 2007 geldende verdelingsmechanismen voor respectievelijk de gesubsidieerde en de autonome hogescholen. Anderzijds is de regeling gebaseerd op de meest recente DTO-telling⁷ in overeenstemming met het flexibiliseringsdecreet. Deze criteria werden eerst voorgelegd aan het Vlaams parlement, waarna ze werden opgenomen in het nieuwe huishoudelijk reglement. Ook het uitwerken van de criteria voor de verdeling van de middelen voor eigenaarsonderhoud⁸ ten aanzien van de Vlaamse Autonome Hogescholen behoort tot de kerntaken van AGION en moesten ook eerst voorgelegd worden aan het Vlaams parlement.

Het college van algemeen directeurs kwam in 2008 viermaal samen. Tussendoor werd er in subcommissies verder gewerkt.

In 2008 werden volgende machtigingen toegekend:

Eigenaarsonderhoud autonome hogescholen:	868 000 euro
--	--------------

Gewone investeringsmiddelen:

• Vrij gesubsidieerde hogescholen:	19 601 000 euro
• Officieel gesubsidieerde hogescholen:	2 107 000 euro
• Autonome hogescholen:	12 114 000 euro

AGION staat in voor de financiële afhandeling en de betaling van de facturen van de infrastructuurprojecten;

Vanaf 1 januari 2008 zijn de hogescholen voor hun commerciële activiteiten BTW-belastingsplichtig. Dit betekent dat de hogescholen voor dat deel van hun commerciële activiteiten BTW-aangiftes

⁶ artikel 13, §1 van het decreet van 7 mei 2004

⁷ DTO = databank tertiair onderwijs

⁸ afd. 2 - art. 5, 3° van het decreet van 7 mei 2004

moeten indienen. De commerciële activiteiten van sommige hogescholen worden geraamd op 1%⁹ van het totaal. Dit betekent dat zij van alle BTW die zij betalen aan leveranciers 1% mogen recupereren via de aangifte. Bijvoorbeeld : op een factuur van 1.000 euro netto waarop 21%, of 210 euro BTW wordt geheven recupereren zij 1% of 2,1 euro.

De kostprijs voor de hogeschool bedraagt dan niet meer 1.210 euro maar 'slechts' 1.207,90 euro. De recupereerbare BTW wordt niet gesubsidieerd. De BTW die via de BTW-aangifte wel verschuldigd is - maar niet op de factuur staat- kan evenwel wél gesubsidieerd worden.

6. SAMENWERKINGSAKKOORDEN MET ANDERE OVERHEDEN

6.1. LENINGEN VAN HET NATIONAAL WAARBORGFONDS VOOR SCHOOLGEBOUWEN

ALGEMEEN

Voor eind 1989 ontvingen de onderwijsinstellingen geen project-subsidies maar werden rentetoeelagen¹⁰ gesubsidieerd op leningen. De inrichtende machten sloten leningen af met overheidswaARBORG met een looptijd van maximum 30 jaar. De leningen uit de officiële sector hadden een looptijd van maximum 20 jaar.

Er onderscheiden zich twee perioden:

- Tijdens de periode vanaf 1974 tot 1 januari 1989 gaf het Nationaal Waarborgfonds (voorloper van DIGO/AGION) rentetoeelagen op le-

ningen die werden afgesloten door gesubsidieerde scholen voor infrastructuurwerken. Het fonds kende ook de staatswaARBORG toe om een vlotte afbetaling van deze leningen te garanderen aan de erkende kredietinstellingen. De federale overheid waARBORGde het uitstaande kapitaalbedrag van deze leningen.

De afbetaling van het uitstaand kapitaal blijft ten laste van de inrichtende macht van de onderwijsinstelling die een lening afsluit.

- In de periode 1 januari 1989 tot 30 september 1989 gaf ook de DIGO rentetoeelage op enkele leningen. De Vlaamse Gemeenschap waARBORGde het uitstaande kapitaalbedrag van deze leningen.

De leningen uit de gesubsidieerde vrije sector zijn jaarlijks herzienbaar¹¹. Voor deze leningen is de Euribor-rentevoet van toepassing. De leningen uit de gesubsidieerde officiële sector zijn herzienbaar om de 5 jaar.

De federale overheid zal in 2027 de laatste gewaARBORGde lening afsluiten.

Met de financieringswet van 16 januari 1989 werd DIGO (en nu AGION) rechtsoPvolger van de dossiers van het vroegere Nationaal Waarborgfonds voor de Nederlandstalige sector.

Het samenwerkingsakkoord van 7 augustus 1989 tussen de Staat, de Vlaamse en de Waalse Gemeenschap bepaalt dat de leningsdossiers over de federale waARBORG voor meer dan 4.500 leningen, worden beheerd door hun diensten of instellingen: aan Vlaamse zijde aan AGION en aan Waalse zijde SGIPS (Service Général des Infrastructures Privées Subventionnées).

⁹ Het percentage dat voor sommige hogescholen 1% is is voor andere hogescholen niet noodzakelijk hetzelfde. Er zijn hogescholen waar dat percentage 2,5% is.

¹⁰ Rentetoeelage is het verschil tussen de jaarlijks vast te stellen intrestvoet en de 1,25 % te betalen door de school.

¹¹ Aanpassing van artikel 22 § 6 van de wet van 29 mei 1959 voor deze kredieten door een Koninklijk besluit van 8 augustus 1997

RECHTSOPVOLGING

Bij elke federale regeringsvorming (sinds 1989) is een minister bevoegd voor deze NWF- materie.

AGION heeft in deze context de taak van algemeen gevolmachtigde.

Voor het administratieve beheer van deze dossiers werkt AGION samen met de federale overheidsdiensten Thesaurie. AGION voert de betalingen van de rentetoelagen uit. Op regelmatige basis rapporteert AGION aan de diensten van de Thesaurie.

Op basis van deze gegevens maakt de FOD Thesaurie jaarlijks de begroting op, controleert de rekeningen en doet de financiële nazichten.

BEROEP OP DE STAATSWAARBORG

Een beroep op de staatswaarborg werd gedaan omdat de rentetoelagen en/of het kapitaal niet werden terugbetaald. De federale overheid heeft dan volgende mogelijkheden tot terugvordering :

- afhouding op de werkingstoelagen verschuldigd aan de onderwijsinrichting die in het gebouw is gehuisvest;
- afhouding op de werkingstoelagen verschuldigd aan andere onderwijsinrichtingen die onder dezelfde inrichtende macht staan;
- invordering door de FOD Financiën, het Bestuur van de Registratie en Domeinen op het patrimonium van de inrichtende macht;

In Vlaanderen zijn 6 scholen die beroep doen op de staatswaarborg.

In deel 3 van dit jaarverslag vindt u over dit thema gedetailleerd cijfermateriaal.

6.2. VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE - URGENTIEFONDS

Om de aantrekkingskracht en de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te behouden én tevens te versterken investeert de Vlaamse Gemeenschapscommissie extra voor de infrastructurele verbetering van de Nederlandstalige onderwijsinstellingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze supplementaire middelen zijn bestemd voor de subsidiëring van de basis- en secundaire schoolinfrastructuur.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie en AGION sloten protocolakkoorden af die naast de inhoudelijke principes ook de praktische en administratieve modaliteiten vastleggen voor de financiering en het beheer van deze subsidieaanvragen. Het eerste protocol werd afgesloten voor de periode 2002-2005. Het tweede protocol loopt sinds 2005 tot eind 2009.

De VGC stelt jaarlijks deze bijkomende middelen vast en AGION wendt dit extra budget aan om de subsidieaanvragen versneld te financieren. De middelen vanwege de VGC worden verdeeld zonder afbreuk te doen aan het via AGION geregelde investeringsritme van de Vlaamse Overheid. Om dit ritme te garanderen maakt AGION jaarlijks een investeringsplan op in functie van de beschikbare vastleggingsmachtigingen, ingeschreven in de begroting van de Vlaamse gemeenschap voor AGION. De middelen die de VGC uittrekt voor infrastructuurwerken in het gesubsidieerd onderwijs in het Brussels

Hoofdstedelijk Gewest zijn daarom complementair.

AGION stelde ook in 2008 zijn technische scholenbouwkennis en zijn eigen ontwikkelde knowhow ter beschikking voor de behandeling, opvolging en evaluatie van deze bouwdoSSIERS. De dossierbehandling gebeurde volgens de chronologie, de subsidiëringsprocedures en subsidieregels die AGION hanteert, d.w.z. de geldende percentages van 60 % en 70%.

Voor de legislatuur tot 2009 is er voor het Nederlandstalige onderwijs in Brussel een richtbedrag van 12,9 miljoen euro uitgetrokken. Het extra geld komt pas echt vrij op het ogenblik van de betalingen.

In het werkjaar 2008 is voor het gesubsidieerd vrij onderwijs 1 550 142,91 euro gereserveerd en voor het gesubsidieerd officieel onderwijs 262 149,99 euro. Alle middelen worden aangewend voor infrastructuurprojecten uit het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

6.3. STADSPROJECT ROESELARE

6.3.1. STRATEGISCHE CONTRACTEN

Vlaanderen heeft de ambitie om te komen tot een betere interbestuurlijke samenwerking met de steden en sluit hiervoor strategische contracten af met de 13 centrumsteden.

Deze contracten moeten de uitdrukking zijn van de globale visie van de ontwikkeling van de stad en de financiële en administratieve ondersteuning daarvan door de Vlaamse overheid. Met die contracten wil de Vlaamse overheid een betere interbestuurlijke samenwerking

met de steden tot stand brengen, een efficiëntere besluitvorming en een meer integrale aanpak van belangrijke stedelijke dossiers. Zij werden mee opgenomen in “Vlaanderen in Actie”, het sociaal-economische toekomstproject van de Vlaamse Regering.

Steden die erin slagen inclusieve projecten op te zetten waarin verscheidene effecten geïntegreerd worden, verdienen alle aanmoediging om hun project binnen een redelijk tijdsbestek gerealiseerd te zien. Een stad die met een inclusieve benadering werkt, moet in de Vlaamse Regering een partner vinden die op éénzelfde manier werkt.

Op 14 december 2007 keurde de Vlaamse Regering dertien stadscontracten goed. Eén daarvan is het stadsproject van Roeselare.

Begin 2008 hielden de voorzitters van de begeleidingscomités en de verantwoordelijken van de 13 stadscontracten een startvergadering. Een overleg met de voorzitters van de andere begeleidingsgroepen vond plaats in het najaar. Doel hiervan was om ervaringen uit te wisselen (positieve effecten, de opportuniteiten, de knelpunten en de bedreigingen). Op basis hiervan zal een rapport worden opge maakt met aanbevelingen en bijsturingen die in het volgende jaar de stadscontracten kunnen versterken. Het werken met stadscontracten moet immers gezien worden als een leerproces. Een tussen-tijdse evaluatie van alle stadscontracten is voorzien eind 2009.

6.3.2 STADSSPECIFIEK PROJECT ROESELARE

Het stadsspecifieke project betreft de ontwikkeling en ontsluiting van nieuwe of te vernieuwen stadsgedeelte. Het specifieke gedeelte van dit stadscontract omvat de bouw van een nieuwe

openbare bibliotheek als kennis-, informatie- en leercentrum . Het gaat om een gezamenlijk netoverschrijdende project van de stad Roeselare , waarbij alle inrichtende machten van het gesubsidiëerd vrij en officieel onderwijs én van het GO! betrokken zijn. In zo'n centrum, dat uitgerust is met PC's en contactpunten voor een eigen laptop, kunnen leerlingen zelfstandig aan opdrachten werken en opzoeken doen. De informatiebronnen die in de bibliotheek voorhanden zijn, sluiten hier perfect op aan.

In overleg met de lokale onderwijsinstanties zullen de bibliotheek en het open leercentrum optimaal de behoeften van het onderwijs kunnen vervullen. Met bijna dubbel zoveel leerlingen in het secundaire onderwijs dan inwoners in die leeftijdsgroep is Roeselare een belangrijke onderwijsstad. Het samenwerken met het onderwijs rond inhoud, beheer en exploitatie van het kennis- en leercentrum is vernieuwend.

Het is een soort proeftuin: voor het eerst wordt een "Brede School" (het samenbrengen van onderwijs en de buitenwereld) ook in een tastbaar nieuw gebouw geconcretiseerd.

De uitvoering van het specifiek gedeelte van het stadscontract zal worden begeleid en opgevolgd door een specifieke begeleidingsgroep. Deze begeleidingsgroep werd in 2007 samengesteld, en deze groep zal voor de Vlaamse overheid het project opvolgen. Het voorzitterschap van deze groep is in handen van AGION.

Het contract beloopt een **periode van 6 jaar** en bestaat uit twee fasen:

- Eerste fase: januari 2007- december 2007: voorbereidende fase met vastlegging contractmodaliteiten en tijdsplan

- Tweede fase: vanaf de ondertekening stadscontract - 31 december 2012: uitvoeringsfase.

Kennis- en leercentrum Roeselare

6.3.3 CONCRETE AANPAK, STAND VAN ZAKEN EN VERDERE PLANNING

De West-Vlaamse Intercommunale ontwikkelde begin 2008 het beleidsplan op stedenbouwkundig niveau dat in de zomer van 2008 is afgerond. Het architectenbureau werkte aan het masterplan zodat alles architecturaal op elkaar afgestemd werd en schreef de project-definitie volledig uit onder de naam 'op koers'.

Het project zal gerealiseerd worden door een speciaal opgerichte, verzelfstandigde entiteit, vzw Het Portaal. De vzw zal instaan voor de realisatie en exploitatie van het centrum.

Met de scholen is een overleg opgestart om te komen tot een samenwerkingsverband.

In 2009 zal de vzw Het Portaal het gebouw en bijhorende grond aankopen of er een langdurig zakelijk recht op verwerven, in overleg met en in samenwerking met de Stad Roeselare.

Tussen enerzijds de vzw Het Portaal en de stad wordt begin 2009 een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt met het oog op het duidelijk uitschrijven van de opdrachten en de verantwoordelijkheden van zowel de vzw als de stad in functie van de realisatie van het kennis- en leercentrum.

De bibliotheek en de vzw Het Portaal sluiten voor de realisatie van het concept Brede School de gepaste partnerschappen en samenwerkingsverbanden af in functie van het optimaal realiseren van de visie.

De eenmalige bijdrage voor de ontwikkeling van een kennis-en leercentrum voor de periode van 1 december 2008 tot 30 november 2009 zal effectief moeten worden aangewend in functie van de volledige realisatie van het stadscontract.

Voor het stadscontract Roeselare werden aanzienlijke middelen ter beschikking gesteld.

Op vrijdag 19 december 2008 kende Vlaams minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke een subsidie toe van 6.976.931 euro voor de ontwikkeling van een kennis- en leercentrum op de voormalige KBC-site in Roeselare.

6.4. FINANCIERINGSFONDS VOOR SCHULDAFBOUW EN EENMALIGE INVESTERINGSUITGAVEN (FFEU)

Op 20 februari 2003 sloot de voorloper van AGION een protocol af met het Financieringsfonds voor de Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU). Dit Fonds werd opgericht om begrotingsoverschotten te recupereren en te herverdelen in de vorm van krachtige, extra impulsen voor Vlaanderen.

Voor onderwijsinfrastructuur was 8 943 000 euro voorzien. AGION voert en betaalt de dossiers die in 2003 FFEU-middelen kregen toegewezen verder uit.

In 2008 betaalde AGION de laatste 450 000 euro subsidie uit. De extra financiële middelen vanuit het FFEU zijn volledig opgebruikt.

DETAILINFORMATIE

1. BEHEERSOVEREENKOMST AGION 2008-2010

Hierna vindt u de strategische en operationele doelstellingen van AGION. De integrale tekst van de beheersovereenkomst kunt u vinden op www.agion.be.

STRATEGISCHE ORGANISATIEDOELSTELLINGEN

In het kader van de beheersovereenkomst gaat het agentschap het engagement aan om de volgende strategische organisatiedoelstellingen te realiseren.

Ter realisatie van de strategische organisatiedoelstellingen stelt het Agentschap een aantal operationele doelstellingen voorop. Deze operationele doelstellingen kunnen bestaan uit het realiseren van één of meerdere projectmatige ontwikkelingen op middellange termijn en/of uit het bepalen van een minimale prestatienorm die dient bereikt te worden bij de uitvoering van de recurrente processen waarvoor het Agentschap dagdagelijks instaat.

Een optimaal beheer verzekeren van de toevertrouwde financiële middelen om een kwaliteitsvolle schoolinfrastructuur te realiseren.

- Het agentschap handelt subsidieaanvragen correct af. Dit houdt in dat er bij het nazicht een toetsing gebeurt aan de van toepassing zijnde regelgevingen en in het bijzonder aan de volgende wetgevingen: (1) normenbesluit, (2) wetgeving overheidsopdrachten, (3) erkenning aannemers, (4) schoolpactwetgeving. Bovendien zullen de door het agentschap ontwikkelde proce-

dures correct worden toegepast, overeenkomstig de geldende beslissingen en administratieve afspraken.

- Het agentschap behandelt tijdig subsidieaanvragen en dossiers. Dit houdt in dat alle dossiers worden behandeld binnen de per fase na te streven doorlooptijden. Aanvullend wordt een gestandaardiseerd kwaliteitsrapport opgemaakt.
- Het agentschap communiceert op correcte en heldere wijze met haar klanten over de te volgen regelgeving, processen en procedures en zal de genomen beslissingen steeds voldoende motiveren.
- Tegen 1 januari 2010 beschikt het agentschap over een degelijk afwegingskader voor het stellen van prioriteiten bij de behandeling van subsidiedossiers.
- Tegen 1 januari 2009 heeft een optimalisering en vereenvoudiging van de bestaande processen, procedures en regelgeving i.v.m. de behandeling van subsidiedossiers plaatsgevonden, met inbegrip van een documentering en beschrijving ervan.
- Tegen 1 januari 2011 heeft het agentschap haar geïnformatiseerd dossieropvolgingssysteem bijgestuurd en uitgebreid met een grafische GIS-component.

Het uitbouwen en onderhouden van een onderwijsnet-, beleidsdomein- en bestuursniveau-overschrijdende samenwerking om te komen tot een efficiënte realisatie en het optimaal gebruik van de onderwijsinfrastructuur, inclusief het multifunctioneel gebruik ervan.

- Het agentschap behandelt dossiers in samenwerking met andere instellingen en overheden (VIPA, VGC, Onroerend Erfgoed) overeenkomstig de regelgevingen die van toepassing zijn. Bovendien zullen de door het agentschap ontwikkelde procedures

correct worden toegepast, conform de geldende beslissingen en administratieve afspraken.

- Tegen 1 januari 2010 wordt, samen met relevante partners binnen de overheid en daarbuiten, een overlegforum opgericht om de beleidsdomein, onderwijsnet- en bestuursniveau-overschrijdende realisatie en gebruik van schoolinfrastructuur mogelijk te maken. Een juridisch kader werd uitgebouwd en samenwerkingsverbanden zijn waar nodig verankerd binnen akkoorden en convenanten.
- Ten einde een optimaal gebruik mogelijk te maken van schoolinfrastructuur en leegstand te voorkomen, zal tegen 1 juli 2008 een databank ter beschikking zijn die informatie bezorgt over de beschikbaarheid en de behoefte aan ruimte bij onderwijsinstellingen in Vlaanderen.
- Het agentschap stelt tegen 1 januari 2009 concreet voor om de brede school mogelijk te maken op vlak van gebouwen.

Het ontwikkelen van een actieve ondersteunende en adviserende rol voor scholen en inrichtende machten om een optimaal concept voor een functionele en duurzame schoolinfrastructuur te kunnen realiseren.

- Inrichtende machten met bouwplannen worden systematisch en in projectdefinitie- en voorontwerpfase geïnformeerd en begeleid omtrent goede praktijk inzake de planning, programma, ontwerp, realisatie en evaluatie van schoolinfrastructuur.
- Tegen 1 januari 2011 beschikt het agentschap over een kenniscentrum met het oog op de formulering van informatie, adviezen, richtlijnen en goede praktijken op vlak van kwaliteitsvolle scholenbouw. Om dit te bereiken bouwt het agentschap de noodzakelijke know-how op gebied van planning, programma,

ontwerp, realisatie en evaluatie van schoolinfrastructuur. Waar nodig gaat het agentschap samenwerkingsverbanden aan met deskundige organisaties en doet beroep op hun expertise.

Het uitbouwen van een regiefunctie in het licht van het opzetten en beheren van alternatieve financieringsvormen voor het wegwerken van de achterstand inzake de realisatie van aangepaste onderwijsinfrastructuur.

- Controles op zakelijke rechten, en DBFM-contracten en de uitbetalingen van DBFM-toelagen worden zonder enige uitzondering behandeld volgens de van toepassing zijnde regelgeving en werkprocessen en –procedures.
- Vanaf 1 september 2008 verleent het agentschap op vraag van de inrichtende machten advies en ondersteuning bij het opstellen en sluiten van een DBFM-contract tussen de inrichtende macht en de DBFM-vennootschap.
- Tegen de opstart van de DBFM-dossierbehandeling is een volledige werkwijze voor dossierbehandeling klaar ter ondersteuning van de DBFM-processen, inhoudende het leveren van advies en ondersteuning en het uitvoeren van administratieve controles.
- Tegen 1 januari 2011 is een kenniscentrum alternatieve financiering scholenbouw uitgebouwd en operationeel.

Het verder ontwikkelen en in stand houden van een beleids-ondersteunende rol, dit in samenwerking met het departement Onderwijs en Vorming, om de beleidsadvisering en de regelgeving verder te optimaliseren, in functie van een maatschappelijk relevant infrastructuurbeleid.

- Het agentschap geeft op eigen initiatief én op vraag van de Vlaamse Regering binnen de gestelde termijn haar input af aan het beleidsondersteunend werk van de Vlaamse Regering inzake scholenbouw.
- Tegen 1 januari 2010 beschikt het agentschap over een degelijk afwegingskader ifv het stellen van prioriteiten bij de behandeling van subsidiedossiers.

Het uitbouwen en permanent beheren van een adequaat monitoringstelsel om de onderwijsinfrastructuur en het infrastructuurbeleid op te volgen, te evalueren en bij te sturen.

- Vanaf 1 april 2009 publiceert het agentschap vijfjaarlijks een rapport over de toestand van het schoolgebouwenpark in Vlaanderen, met informatie over de omvang, de kwaliteit en het gebruik van de schoolgebouwen.
- Het agentschap ontwikkelt een schoolgebouwenmonitor die bruikbare gegevens geeft over de omvang, kwaliteit en gebruik van het schoolgebouwenpark in Vlaanderen.

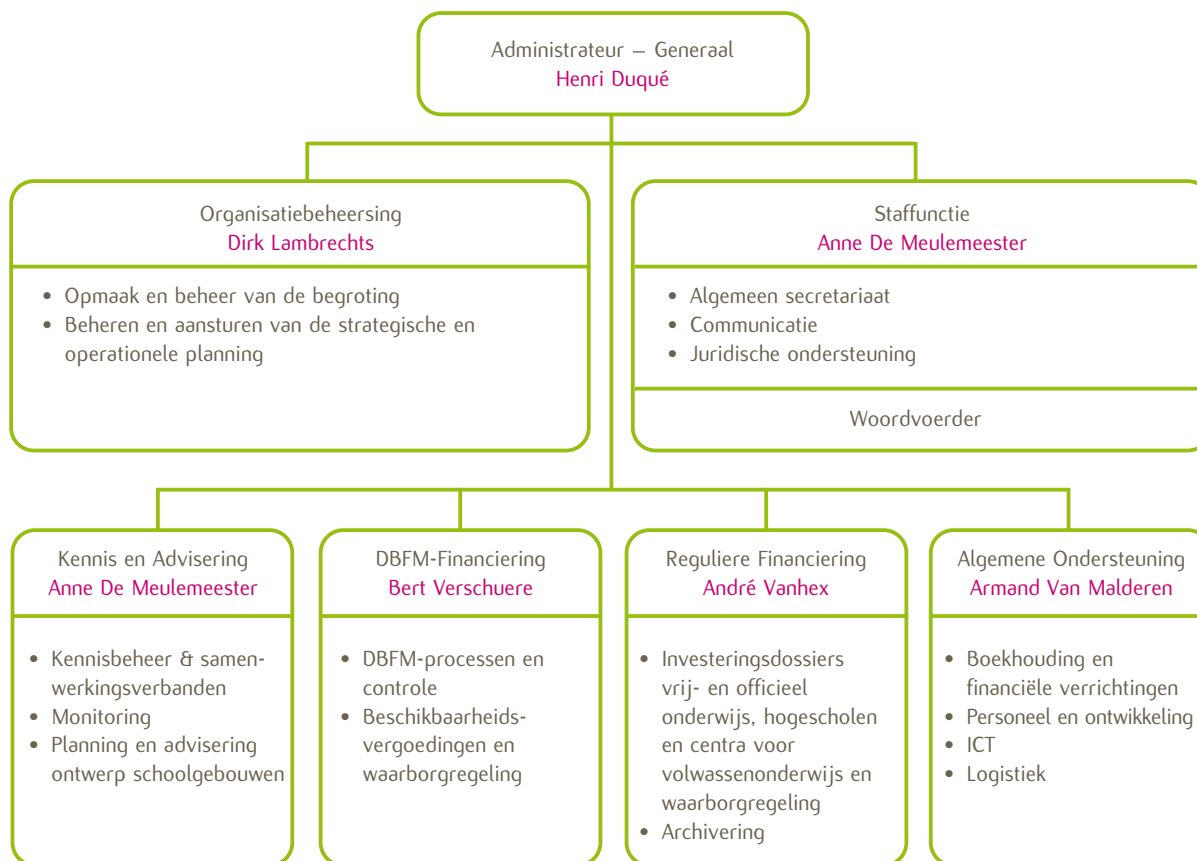
Het verder optimaliseren van de interne organisatie gericht op een optimale realisatie van de beleidsdoelstellingen.

- Tegen 1 september 2008 beschikt het agentschap over een management informatiesysteem teneinde de efficiëntie van de werking in kaart te kunnen brengen.
- Tegen 1 januari 2009 heeft AGIO een communicatieplan uitgewerkt om de interne communicatie te optimaliseren.
- Het agentschap voert 3-jaarlijkse periodieke evaluaties uit naar de tevredenheid van haar klanten.
Dit onderzoek richt zich op: (1) de tevredenheid met de wijze

waarop de dossiers worden behandeld, (2) de tevredenheid over de informatieverstrekking van het m.b.t. de te volgen regelgeving, processen en procedures (zowel regulier als DBFM), (3) de advies- en informatieverstrekking m.b.t. het realiseren van kwaliteitsvolle schoolarchitectuur bij projectdefinitie en voorontwerp.

- Het agentschap ontwikkelt de nodige competenties ten einde de doelstellingen en projecten succesvol te kunnen realiseren.
- In het licht van haar aanvullende opdrachten zijn de interne structuur, regelgeving en werkprocedures en –processen van het agentschap uitgebouwd en waar nodig van een solide decretale basis voorzien. In het bijzonder kunnen hier worden vermeld: (1) beheersovereenkomst en strategisch plan, met inbegrip van budget en personeelsbestand (in ontwerpfasen), (2) de vereiste structuren, regelgeving en samenwerkingsmodaliteiten, ...
- Tegen 1 januari 2011 wordt een digitaal archiveringssysteem ingevoerd m.b.t. de reguliere en DBFM-dossiers.
- De adequate uitbouw van ICT-infrastructuur en –systemen om de nieuwe opdrachten en gewijzigde processen van AGIO optimaal te ondersteunen.

2. ORGANOGRAM

3. PERSONEELSBESTAND

Personeelsbestand naar geslacht en niveau 2008

Niveau	Statutairen		Niet-statutairen		Totaal	
	M	V	M	V	M	V
A	11	7	0	2	11	9
B	8	9	0	0	8	9
C	6	21	1	4	7	25
D	2	1	2	6	4	7
Totaal	27	38	3	12	30	50

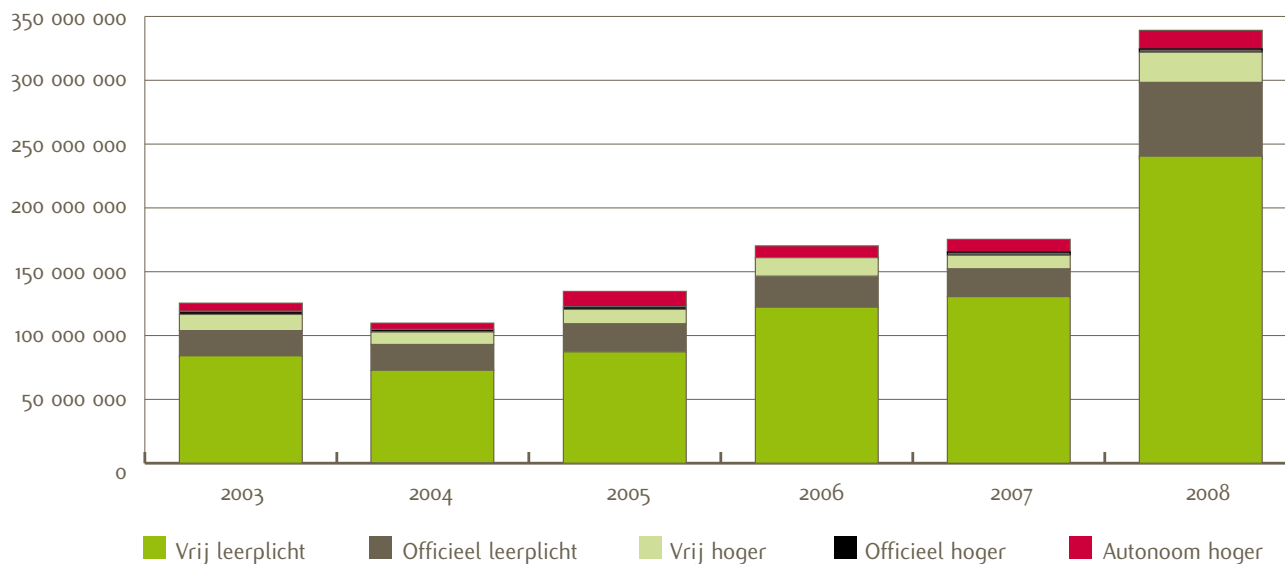
Personeelsbezetting per niveau, geslacht en leeftijdscategorie 2008

	KWALIFICATIE (NIVEAU)									
LEEFTIJDSCATEGORIE	A		B		C		D		TOTAAL	
GESLACHT	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
<= 34 jaar	1	3	2	3	5	9	0	0	8	15
35 - 44 jaar	4	2	2	2	1	9	3	3	10	16
45 - 54 jaar	3	3	4	4	1	4	0	0	8	11
>= 55 jaar	3	1	0	0	0	3	1	4	4	8
TOTAAL	11	9	8	9	7	25	4	7	30	50
ALGEMEEN TOTAAL									80	

4. STATISTIEKEN FINANCIËN

Evolutie machtigingen¹² (in euro)

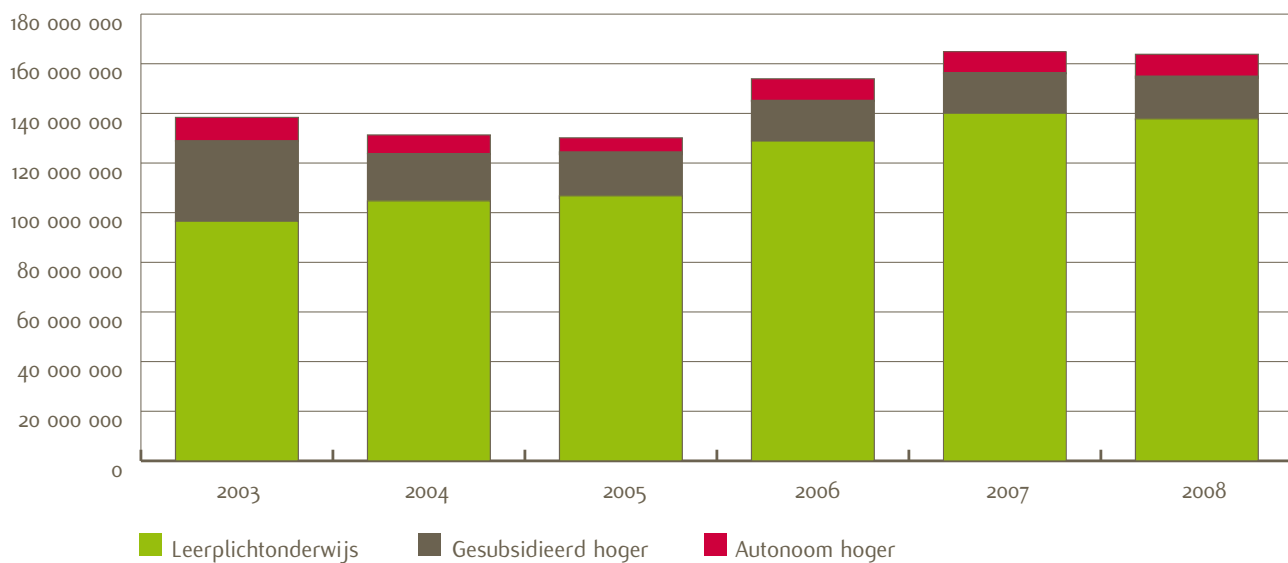
Jaar	Vrij leerplicht	Officieel leerplicht	Vrij hoger	Officieel hoger	Autonoom hoger	Totaal
2003	84.454.000	20.112.000	12.680.000	1.363.000	7.844.000	126.453.000
2004	73.976.000	17.617.000	11.107.000	1.194.000	6.871.000	110.765.000
2005	87.093.000	20.741.000	12.222.000	1.315.000	7.561.000	128.932.000
2006	119.875.000	28.548.000	13.296.000	1.429.000	8.217.000	171.365.000
2007	123.442.000	29.397.000	13.535.000	1.455.000	8.365.000	176.194.000
2008	240.420.000	59.309.000	19.601.000	2.107.000	12.114.000	333.551.000

¹² Kredieten die in de Vlaamse begroting aan AGION worden toegewezen en waarvoor AGION engagementen voor infrastructuurdossiers mag aangaan.

Evolutie donaties¹³

Jaar	leerplichtonderwijs	Gesubsidieerde hogescholen	Autonoom hoger	Totaal
2003	98.000.000	30.587.000	10.000.000	138.587.000
2004	105.680.000	17.694.000	7.548.000	130.922.000
2005	106.693.000	16.749.000	7.187.000	130.629.000
2006	127.904.000	17.300.000	8.512.000	153.716.000
2007	140.034.000	16.090.000	9.000.000	165.124.000
2008	138.877.000	16.390.000	7.705.000	162.972.000

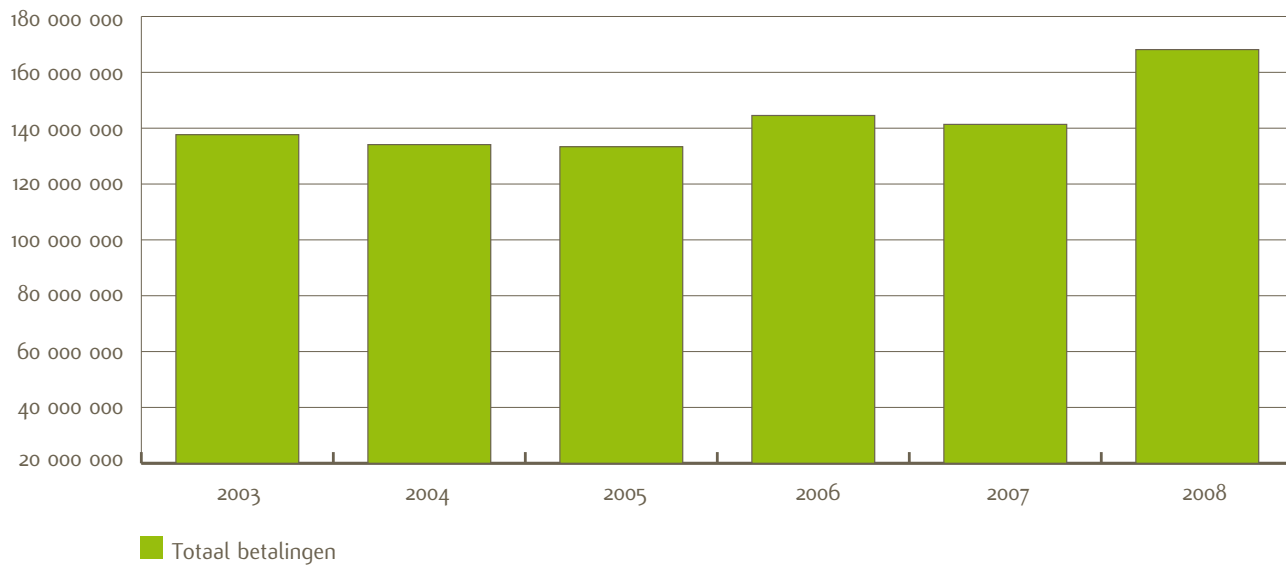

¹³ De engagements die AGIO heeft aangegaan worden op termijn omgezet in uit te betalen subsidies, de dotaties die in de Vlaamse begroting aan AGIO worden toegewezen zorgen voor de nodige liquiditeiten om aan de belastingverplichtingen te kunnen voldoen.

Evolutie betalingen

De cijfers geven de geconsolideerde cijfers weer.

Jaar	Totaal betalingen
2003	135 760 000
2004	133 681 000
2005	134 601 000
2006	143 421 000
2007	140 604 000
2008	168 071 000

5. STATISTISCHE GEGEVENS VAN DE LENINGEN VAN HET NWF

(periode vanaf 1974 tot 1 januari 1989)

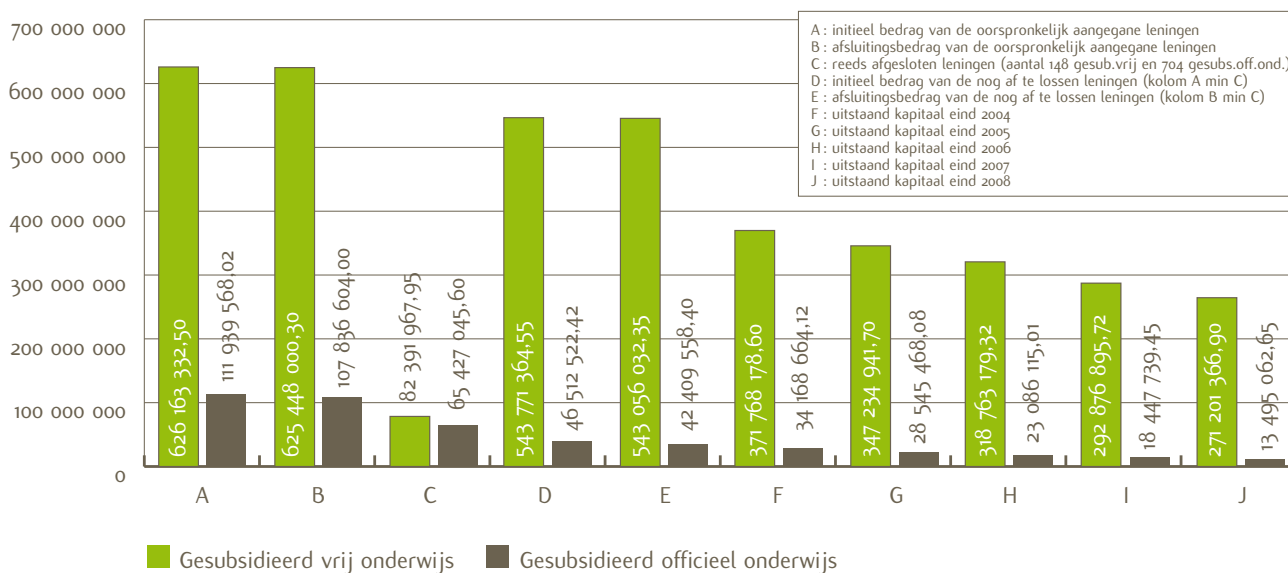
Het uitstaande kapitaal voor de gewaarborgde leningen bedroeg op 31 december 2008:

- voor het gesubsidieerd vrij onderwijs: 271 201 366,98 euro
- voor het gesubsidieerd officieel onderwijs: 13 495 062,65 euro

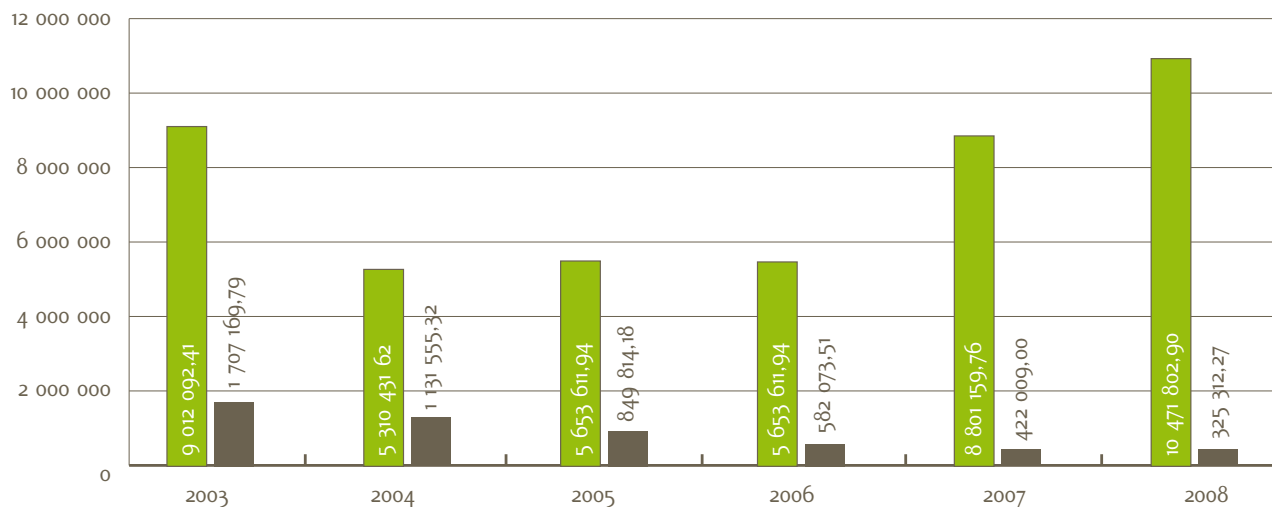
Het gaat in totaal nog om **1065 leningen** (832 leningen voor de vrije sector en 233 leningen voor de officiële sector).

In 2008 werd voor een totaal bedrag van 10 471 802,90 euro aan rentetoelagen betaald voor het gesubsidieerd vrij onderwijs en 325 312,27 euro voor het gesubsidieerd officieel onderwijs.

Uitstaand Kapitaal 2008

Rentetoelagen 2008

STATISTISCHE GEGEVENS: VAN DE LENINGEN UIT DE OVERGANGSPERIODE: DIGO PERIODE – VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het uitstaande kapitaal voor de gewaarborgde leningen bedroeg op 31 december 2008:

- voor het gesubsidieerd vrij onderwijs: 13 006 987,75 euro
- voor het gesubsidieerd officieel onderwijs: 2 952 727,64 euro

Het gaat in totaal nog om **126 leningen** (54 leningen voor de vrije sector en 72 leningen voor de officiële sector).

In 2008 werd voor een totaal bedrag van 530 846,13 euro aan rentetoelagen betaald voor het gesubsidieerd vrij onderwijs en 81 877,61 euro voor het gesubsidieerd officieel onderwijs..

COLOFON

EINDREDACTIE:

Johnny Vanacker
Peggy De Tollenaere

ILLUSTRATIES:

- Coverfoto- Stadsproject Roeselare- Nieuw kennis en leercentrum- Architecten Groep Planning
- Gemeentelijk technisch instituut- Londerzeel-Teema Architecten
- Sint-Niklaasinstituut - Zwevegem- Ontwerpteam: Johan Arnout - Jacques Catteeuw
- De Twijg- Wijgmaal
- Vrije basisschool De Wilg- Bilzen
- Gemeentelijke kleuterschool 't Vosje- Antwerpen
- Gemeentelijke basisschool Sint-Joost-Ten-Node

REALISATIE:

ARTOOS

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Henri Duqué, administrateur-generaal

D/2009/6467/07